

**BAŽNYČIOS
ŽINIOS****Šiame numeryje:****Popiežius**Popiežius Benediktas XVI
VIENYBĖS SAKRAMENTAS 2**Dvasininkų kongregacija**

EUCCHARISTIJA, KUNIGYSTĖ IR BAŽNYTINĖ BENDRYSTĖ 4

Bažnyčia Lietuvoje

Sekminių atlydai Vilniuje 7

Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmė Vilniuje 8

Devintinių iškilmė Kauno mieste 8

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas 9

Kaišiadorių dekanato Eucharistinis kongresas 10

Palangos dekanato Eucharistinis kongresas 12

Pašaukimų diena Marijampolėje 12

Akademiko St. Šalkauskio premijos įteikimo iškilmės 13

Prel. St. Jokūbauskio 125-ųjų gimimo metinių minėjimas 13

Timo Guenard'o viešnagė Vilniuje 14

HomilijosEVANGELIJOS ADRESATAI
14 eilinis sekmadienis (A) 16DIEVO ŽODŽIO SĖKLA
15 eilinis sekmadienis (A) 17**Straipsniai**Kardinolas Joseph Ratzinger
FATIMOS ŽINIOS TEOLOGINIAI KOMENTARAI 19**Bažnyčia pasaulyje**

„Europos idėja turi būti permąstyta“ 23

Benediktas XVI pabrėžia šeimos svarbą 24

Popiežius Benediktas XVI

Vienybės sakramentas

Homilija, pasakyta gegužės 29 d. per Italijos 24-ojo nacionalinio Eucharistijos kongreso baigiamąsias šv. Mišias

„Šlovink, Jeruzale, Viešpatį, savo Dievą garbink, Sione!“

Psalmininko kvietimas, nuskambantis ir sekvencijoje, gerai išreiškia šio Eucharistijos šventimo prasmę: susirinkome pagarbinti Dievą ir jam padėkoti. Tam Italijos Bažnyčia susirinko čia, Baryje, nacionalinio Eucharistijos kongreso proga. Taip pat norėjau prisijungti prie jūsų iškiliam Kristaus Kūno ir Kraujo iškilnės šventimui, taip išreišdamas pagarbą Kristui jo meilės sakramente ir kartu sustiprindamas bendrystės saitus, vienijančius mane su Bažnyčia Italijoje ir jos ganytojais. Šiame svarbiame bažnytinio gyvenimo įvykyje būtų norėjęs dalyvauti ir mano pirmtakas Jonas Paulius II. Jaučiame, jog jis šalia mūsų ir kartu su mumis šlovina Kristų, Gerąjį Ganytoją, kurį dabar gali regėti tiesiogiai.

Nuoširdžiai sveikinu visus dalyvaujančius šioje iškilmingoje liturgijoje: kardinolą Camillo Ruini ir kitus čia esančius kardinolus, Bario arkivyskupą Francesco Cacucci, Apulijos vyskupą ir kitus vyskopus, kurių daug atvyko iš visų Italijos dalių; kunigus, vienuolius, vienuoles ir pasauliečius, ypač tuos, kurie įvairiai prisidėjo prie kongreso organizavimo. Taip pat sveikinu valdžios atstovus, kurie savo buvimu rodo, jog Eucharistijos kongresai yra italų tautos istorijos bei kultūros dalis.

Šis šiandien besibaigiantis Eucharistijos kongresas turėjo vėl iškelti aikštėn sekmadienį kaip „savaitės Velykas“; šiuo pasakymu išreiškiama krikščionių bendruomenės tapatybė ir jos gyvenimo bei misijos šerdis. Pasirinktoji tema „Negalime gyventi be sekmadienio“ gražina mus į 304 metus, kai imperatorius Dioklecianas, grasindamas mirtimi, uždraudė krikščionims turėti Raštą, rinktis sekmadienį švęsti Eucharistiją ir statyti pastatus savo susirinkimams. Abitenėje, nedideliame kaimelyje šiandieniam Tunise, 49 krikščionys, susirinkę Oktavijaus Felikso namuose, buvo užklupti, priešingai imperatoriaus įsakymui, švenčiantys Eucharistiją. Jie buvo suimti ir nugabenti į Kartaginą, kur juos apklausė prokonsulas Anulinas. Reikšmingas, be kita ko, buvo atsakymas, kurį prokonsului pateikė Emeritas, paklaustas, kodėl jis pažeidė imperatoriaus įsakymą. Jis pasakė: „*Sine dominico non possumus*“ – „negalime gyventi nesirinkdami sekmadienį švęsti Eucharistijos“. Neturėtume jėgų pakelti kasdienius sunkumus ir palūžtume. Po žiaurių kankinimų 49 Abitenės kankiniai buvo nužudyti. Taip savo kraujo praliejimu jie patvirtino savo tikėjimą. Jie mirė, tačiau nugalėjo: juos šiandien atmename prisikėlusio Kristaus šlovėje.

Mums, XXI a. krikščionims, irgi reikia apmąstyti šią Abitenės kankinių patirtį. Mums irgi nelengva gyventi kaip krikščionims. Žvelgiant iš dvasinės perspektyvos, pasaulis, kuriame gyvename, paženklintas nevaržomo vartotojiškumo, religinio abejingumo, transcendencijai uždaro sekuliarizmo, gali pasirodyti kaip „*plati ir baisi*“ dykuma, apie kurią kalbama Pakartoto Įstatymo knygoje (*Ist 8, 15*). Kenčiančiai žydų tautai Dievas atėjo į pagalbą dovanodamas manos, idant ji suvoktų, kad „*žmogus gyvas ne vien duona, bet gyvena kiekioenu žodžiu, išeinančiu iš Viešpaties lūpų*“ (*Ist 8, 3*). Šiandieniam Evangelijos skaitinyje Jėzus paaiškino mums, kokiai duonai Dievas norėjo parengti Naujosios Sandoros tautą manos dovana: „Štai duona, nužengusi iš dangaus! Ji ne tokia, kokią protėviai valgė ir mirė. Kas valgo šią duoną – gyvens per amžius“ (*Jn 6, 58*). Dievo Sūnus, tapdamas kūnu, galėjo tapti Duona ir per tai savo tautos, keliaujančios į pažadėtąją dangaus žemę, maistu.

Mums reikia tos Duonos, kad pakeltume kelionės sunkumus bei nuovargį. Sekmadienis, Viešpaties diena, yra tinkama proga gauti jėgų iš to, kuris yra gyvybės Viešpats. Todėl priesakas švęsti sekmadienį nėra paprasta iš išorės primesta pareiga. Dalyvauti sekmadienio šventime ir maitintis eucharistine Duona krikščioniui yra poreikis, nes tai jam suteikia kelionei reikalingos energijos. Ta kelionė, beje, nėra kas nors savavališka: kelias, kurį Įstatymu rodo Dievas, veda linkme, įrašyta pačioje žmogaus esmėje. Eiti šiuo keliu žmogui reiškia save realizuoti; pamesti jį – tai pamesti save.

Jėzus šioje kelionėje nepalieka mūsų vienų. Jis yra su mumis; negana to, jis trokšta dalytis su mumis mūsų dalia tapdamas į mus panašus. Pokalbyje, apie kurį pasakojama Evangelijoje, jis sako: „*Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje, ir aš jame*“ (*Jn 6, 56*). Ar galima nesidžiaugti tokiu pažadu? Tačiau girdėjome, jog tauta, pirmąkart išgirdusi tai skelbiant, užuot džiūgavusi, ėmė ginčytis ir protestuoti: „*Kaip jis gali mums duoti valgyti savo kūną?*“ (*Jn 6, 52*). Tiesą sakant, tokia laikysena istorijoje kartojosi labai dažnai. Atrodo, jog širdies gilumoje žmonės

nenori, kad Dievas būtų taip arti, tiesiog ranka pasiekiamas, dalyvaujantis jų reikaluose. Žmonės nori, kad jis būtų didis ir, galiausiai, gana toli nuo jų. Tada jie kelia klausimus, norėdami parodyti, jog toks artumas neįmanomas. Tačiau Kristaus žodžiai, ištarti būtent tokiomis aplinkybėmis, lieka visiškai aiškūs: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jei nevalgysite Žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvybės!“ (Jn 6, 53). Girdėdamas protesto murmesius, Jėzus galėjo atsitraukti ramindamas: „Bičiuliai, – galėjo sakyti jis, – nesijaudinkite! Kalbėjau apie kūną, bet tai tėra simbolis. Tai, ką turėjau galvoje, tėra gili jausmų bendrystė“. Tačiau Jėzus nesiėmė taip raminti. Jis tvirtai laikėsi savo ištaros, net matydamas pasitraukiant nuo jo daugelį mokinių (plg. Jn 6, 66). Jis taip pat parodė, jog neketina keisti savo kalbos konkretumo nė galimo apaštalų pasitraukimo akivaizdoje: „Gal ir jūs norite pasitraukti?“ (Jn 6, 67). Dėkui Dievui, Petras pateikė atsakymą, kurį visiškai sąmoningai pripažįstame esant ir mūsų: „Viešpatie, pas ką mes eisime?! Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius“ (Jn 6, 68).

Per Eucharistiją Kristus tikrai yra tarp mūsų. Jo buvimas nėra statiškas. Tai dinamiškas buvimas, padarantis mus jo, asimiliuojantis mus į jį. Tai labai gerai suvokė Augustinas, kuriam, išugdytam platonizmo, nebuvo lengva pripažinti „inkarnacinį“ krikščionybės matmenį. Jo ypač netrukė „eucharistinio valgymo“, kuris atrodė nevertas Dievo, perspektyva: iš tiesų įprastinio valgymo metu žmogus pasistiprina, nes maistą asimiliuoja, padaro jį savo kūniškosios tikrovės medžiaga. Tik vėliau Augustinas suprato, kad Eucharistijoje vyksta visiškai priešinga: čia centras yra Kristus, kuris traukia mus prie savęs, verčia mus išeiti iš savęs ir su juo susivienyti (plg. *Confessiones*, VII, 10, 16). Taip jis mus įrikiuoja į brolių bendruomenę.

Čia paliečiame dar vieną Eucharistijos matmenį, kurį norėčiau aptarti prieš užbaigdamas. Kristus, kurį sutinkame sakramente, yra toks pat Baryje ir Romoje, toks pat Europoje, Amerikoje, Afrikoje, Azijoje, Okeanijoje. Visur žemėje eucharistinėje Duonoje esti vienas ir tas pats Kristus. Tai reiškia, jog jį galime sutikti tiktai kartu su visais kitais. Jį galime priimti tiktai vienybėje. Argi ne apie tai mums Paulius kalba ką tik girdėtame skaitinyje: „Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas, nes mes visi dalijamės viena duona“ (1 Kor 10, 17). Padarinys aiškus: negalime bendrauti su Viešpačiu, nebendraudami tarpusavyje. Norėdami save jam atiduoti, taip pat turime išeiti susitikti su kitais. Tam reikia rimtai pasimokyti atleidimo: neturime leisti mūsų dvasioje darbuotis apmaudo kirminui, bet privalu atverti savo širdį didžiadvasiškam įsiklausymui į kitą, supratingumui, galimam kito atspirašymo priėmimui, dosniam savęs paties siūlymui.

Eucharistija – pakartokime – yra vienybės sakramentas. Tačiau krikščionys, deja, nesutaria būtent dėl paties vienybės sakramento. Juo labiau, palaikomi Eucharistijos, turime jaustis akinami visomis išgalėmis siekti tos visiškos vienybės, kurios karštai troško Kristus Vakarienes kambaryje. Būtent čia, Baryje, mieste, kur saugomi šv. Mikalojaus kaulai, susitikimo ir dialogo su Rytų broliais krikščionimis žemėje, kaip esminę noriu prisiimti pareigą visomis savo jėgomis darbuotis visų Kristaus sekėjų visiškos ir regimos vienybės atkūrimo labui. Suvokiu, jog tam neužtenka geranoriškų jausmų išreiškimo. Reikia konkrečių veiksčių, kurie įsiskverbėtų į dvasią ir išjudintų sąžinę kviesdami kiekvieną į tą atsivertimą, kuris yra visos pažangos ekumenizmo kelyje prielaida (plg. Benediktas XVI. *Kreipimasis į krikščioniškųjų Bažnyčių ir bendruomenių bei nekrikščioniškųjų religijų atstovus* [2005 04 25]). Visų jūsų prašau ryžtingai žengti to dvasinio ekumenizmo, maldoje atveriančio duris Šventajai Dvasiai, kuri vienintelė gali sukurti vienybę, keliu.

Brangūs bičiuliai, atvykę į Barį iš įvairių Italijos dalių dalyvauti šiame Eucharistijos kongrese, turime iš naujo atrasti krikščioniškojo sekmadienio džiaugsmą. Su pasididžiavimu turime vėl atrasti galėjimo dalyvauti Eucharistijoje, kuri yra atnaujinto pasaulio sakramentas, privilegiją. Kristus prisikėlė pirmąją savaitės dieną, kuri žygdams buvo pasaulio sukūrimo diena. Būtent todėl ankstyvoji krikščionių bendruomenė laikė sekmadienį diena, kai prasidėjo naujasis pasaulis, diena, kai Kristaus pergalė prieš mirtį pradėjo naują kūrinių. Burdamasi apie Eucharistijos stalą, bendruomenė formavosi kaip nauja Dievo tauta. Šv. Ignotas Antiochietis vadino krikščionis „tais, kuriems teko nauja viltis“, ir juos pateikdavo kaip asmenis, „gyvenančius pagal sekmadienį“ („*iuxta dominicam viventes*“). Žvelgdamas iš tokios perspektyvos, Antiochijos vyskupas savęs klausė: „Kaip galėtume gyventi be Jo, kurio laukė pranašai?“ (*Epistula ad Magnesios*, 9, 1–2).

„Kaip galėtume gyventi be Jo?“ Šiuose šv. Ignoto žodžiuose girdime aidint Abitenės kankinių ištarą: „*Sine domino non possumus*“. Iš to kyla mūsų malda: tesuvokia šiandieniai krikščionys esminę sekmadienio šventimo svarbą ir iš dalyvavimo Eucharistijoje tepasisemia polėkio naujam išipareigojimui skelbti pasauliui Kristų, „mūsų sutaikinimą“ (Ef 2, 14). Amen!

Eucharistija, kunigystė ir bažnytinė bendrystė

Dvasininkijos kongregacijos parengta medžiaga skirta apmąstyti kunigams Pasaulinės maldos už kunigų šventėjų dieną proga. Ši diena švenčiama per Švč. Jėzaus Širdies išskilmę, 2005 m. birželio 3 d.

1. Jono Pauliaus II palikimas ir Benedikto XVI raginimas

Šiais (2005) Eucharistijos metais balandžio mėnesį išgyventi bažnytiniai įvykiai buvo nepakartojama malonė mūsų krikščioniškajame ir kunigiškajame gyvenime. Popiežius Jonas Paulius II Didžiojo ketvirtadienio laiške kunigams (2005 m. kovo 14 d.) paliko mums kunigiškąjį palikimą, apibendrinantį jo ankstesnius kunigystės temai skirtus dokumentus. Popiežius Benediktas XVI pakvietė mus šiais Eucharistijos metais iš naujo atrasti Kristaus draugystę ir padaryti ją mūsų kunigiškosios egzistencijos raktu (plg. Kalba Romos kunigams 2005 m. gegužės 13 d.)

Jono Pauliaus II ir Benedikto XVI raginimai yra tarsi paties Kristaus kvietimo „Pasilikite mano meilėje <...>. Jūs būsite mano draugai“ (Jn 15, 9–14) tęsinys. Tai yra kvietimas gyventi Jame, susijus su Gyvenimo žodžiu, daroje su Kristaus nuostata, širdis širdin, kaip sakė šventasis Paulius: „Būkite tokio nusistatymo kaip Kristus“ (Fil 2, 5). Mūsų kunigiškoji „egzistencija“ pašaukta būti: dėkinga, dovanojama, išganyta dėl kitų išganymo, skirta atminimui, pašvęsta, orientuota į Kristų, eucharistinė egzistencija Marijos mokykloje (plg. Jonas Paulius II. Laiškas kunigams 2005 m. Didžiojo ketvirtadienio proga). Mūsų kunigiškoji egzistencija, iš pagrindų formuojama ryšio su Kristumi, suvokiama per išgyventą tikėjimo patirtį. „Pabūti eucharistinio Jėzaus akivaizdoje, tam tikra prasme pasinaudoti savo ‘vienatve’, kad ji būtų pripildyta Kristaus buvimo, reiškia suteikti savo šventimams visą artumo Kristui, iš kurio kyla mūsų gyvenimo džiaugsmas bei prasmė, šilumą“ (Jonas Paulius II. Laiškas kunigams 2005 m. Didžiojo ketvirtadienio proga, 6). Kunigiškojo gyvenimo slėpinys ar raktas yra aistringa meilė Kristui, nešanti drauge astringą Kristaus skelbimą: „jo paslaptis glūdi ‘aistroje’, kurią jis jaučia Kristui. Šventasis Paulius sakė: ‘Man gyvenimas – tai Kristus’ (Fil 1, 21)“ (Jonas Paulius II. Laiškas kunigams 2005 m. Didžiojo ketvirtadienio proga, 7).

Kunigas randa savo tapatybę ir ją giliai išgyvena, apsisprendamas nedaryti užtvarų Kristaus meilei ir paversti ją gyvenimo centru. Esame pašaukti „visuomet iš naujo grįžti prie savo kunigystės šaknų. Šios šaknys, kaip gerai žinome, yra vienintelis mūsų Viešpats Jėzus Kristus“ (Benediktas XVI. Kalba Romos kunigams 2005 m. gegužės 13 d.).

Šis ryšio su Kristumi išgyvenimas reiškia išengimą į jo draugystę tiek, kad nebegalėtume jo atsižadėti, niekad nesijaustume vieniši ir neabejotume jo meile. „Viešpats vadina mus draugais, jis daro mus savo draugais. Jis patiki save mums, jis patiki mums savo kūną Eucharistijoje, jis patiki mus savo Bažnyčiai. Taigi mes turime iš tikrųjų būti jo draugai, turėti su juo vienintelį troškimą, norėti to, ko jis nori, ir nenorėti to, ko jis nenori. Pats Jėzus sako: ‘Jūs būsite mano draugai, jei darysite, ką jums įsakau’ (Jn 15, 14)“ (Benediktas XVI. Kalba Romos kunigams 2005 m. gegužės 13 d.).

2. Kunigystė ir Šventoji Eucharistija

Jonas Paulius II savo enciklikoje *Ecclesiae de Eucharistia* ir apaštališkajame paraginime *Mane nobiscum Domine* pateikia mums tam tikras gaires visų pašaukimų „eucharistiniam dvasingumui“. Iš naujo skaitydami šiuos tekstus jaučiamės esą giliai sujaudinti, ypač jei buvome tai patyrę prieš tabernakulį. Kristus šiandien ir toliau kalba širdis į širdį. Mus formuojantys ir perkeičiantys eucharistinės konsekracijos žodžiai yra „gyvenimo formulė“; per juos esame „įtraukti į šį dvasinį vyksmą“, keisdami Kristuje (Jonas Paulius II. Laiškas kunigams 2005 m. Didžiojo ketvirtadienio proga, 1; 3).

Mūsų krikščioniškasis ir kunigiškasis dvasingumas yra pagrįstas ryšiu bei draugyste, tai atsidavimas vienybėje su Gerojo Ganytojo meile, jis yra perkeičiantis, padarantis mus aiškiu paties Kristaus ženklų. Šis dvasingumas išmoktas Marijos mokykloje. Jam būdinga bažnytinė bendrystė, tarnystės pobūdis, jis yra misijinis... Jis beveik visuomet turi „eucharistinės“ padėkos nuostata, būdingą tam, kuris jaučiasi esąs Viešpaties mylimas, ir dėl to nori Jį mylėti visiškai, taip pat nori, kad Jis būtų visų mylimas.

Šia prasme visas mūsų gyvenimas yra sukoncentruotas į Eucharistiją, *Velykų slėpinį*, kuris skelbiamas, švenčiamas, išgyvenamas ir perteikiamas kitiems. Todėl „Eucharistija yra ne tik Bažnyčios gyvenimo, bet ir kunigo tarnybos centras bei viršūnė“ (*Ecclesiae de Eucharistia*, 31).

Ryšiu pagrįsto gyvenimo pasekmė mums, kaip ir visiems Bažnyčios tikintiesiems, yra tai, jog esame pašaukti būti sielomis, „kurios, kupinos meilės Jam, geba ten ilgai pasilikti, idant išgirstų balsą ir tartum pajustų jo širdies dūžius“ (*Mane nobiscum Domine*, 18). Įžengdami į Kristaus nusistatymą, į pačią jo Širdį, ypač švęsdami Eucharistiją, išgyvename pašaukimą palaikyti šį glaudų ryšį per dieną, negalėdami atsiskirti, „ilgai kalbėdamiesi su eucharistiniu Jėzumi“ (*Mane nobiscum Domine*, 30). Jei neišgyvename šio artumo su Kristumi, kunigiškoji tapatybė ir kunigiškoji egzistencija blėsta, niekur nerandant gyvenimo prasmės. „Jėzus tabernakulyje laukia jūsų, kad būdami šalia jo giliai savo širdyse patirtumėte jo draugystę, kuri vienintelė gali suteikti jūsų gyvenimui prasmę ir pilnatvę“ (ten pat).

Popiežius Benediktas XVI gegužės 13 d. kalboje kreipdamasis į kunigus taip pat primygtinai ragino žvelgti į artumą su Kristumi kaip į „sielovadinį prioritetą“: „kad laikas išliekant Dievo esamybėje būtų tikras sielovadinis prioritetas, galiausiai pats svarbiausias“ (Benediktas XVI. Kalba Romos kunigams 2005 m. gegužės 13 d.).

Mūsų santykis su Eucharistija pagrindžia santykį su Bažnyčia, mistiniu Kristaus kūnu. Iš čia kyla mūsų sielovadinė meilė, sudaranti pamatinę nuostatą ir mūsų tarnystės principą, kuri galima pavadinti „meilės tarnyba“: „tarnybinė kunigystė turi konstitutyvų santykį su Kristaus kūnu dėl dvejos ir neatskiriamos Eucharistijos ir Bažnyčios, eucharistinio Kūno ir bažnytinio Kūno apimties. Todėl mūsų tarnyba yra „amoris Officium“ (Šv. Augustinas, *Johannes Evangelium Tractatus*, 123, 5). Tai yra Gerojo Ganytojo, atiduodančio gyvybę už avis (plg. *Jn* 10, 14–15), tarnyba“ (Benediktas XVI, ten pat).

3. Eucharistija ir kunigystė „bažnytinėje bendrystėje“

Bažnyčios meilės, kaip bendrystės slėpinio per misiją, išmokstama iš paties Kristaus, kuris „mylėjo Bažnyčią ir atidavė už ją save“ (*Ef* 5, 25), meilės. Cituodamas Jono Pauliaus II žodžius: „Šventosios Mišios kasdien yra absoliutus mano gyvenimo centras“ (Kalba 1995 m. spalio 25 d. dekretu *Presbyterorum ordinis* paskelbimo 30-ųjų metinių proga), popiežius Benediktas XVI komentuoja: „tuo pačiu būdu klusnumas Kristui, ištaisantis Adomo neklusnumą, įgyvendinamas per bažnytinį klusnumą, kuris kunigui kasdienėje praktikoje visų pirma yra klusnumas savo vyskupui (Benediktas XVI. Kalba Romos kunigams 2005 m. gegužės 13 d.). Todėl Eucharistijos metai (2004–2005) yra stiprus kvietimas įžengti į Kristaus nusistatymą, mylėti Bažnyčią, kaip mylėjo Kristus, ir su juo gyventi Bažnyčios bendrystėje. Šių metų balandžio mėn. savo širdyse kaip niekad anksčiau išgyvenome Petro tarnystę, – pakviesti dviejų popiežių gyventi susitelkus į Kristų Eucharistijoje, patyrėme, jog valgydami „vieną duoną“ esame „vienas kūnas“ (*1 Kor* 10, 17).

Bažnytinė bendrystė mums konkrečiai reiškiasi „klausymu“, kitaip tariant, išgyventu „klusnumu“ (*obaudire*) apaštalų tarnystei, kurioje taip pat dalyvaujame. Ankstyvoji bendruomenė buvo „vienos širdies ir vienos sielos“ (*Apd* 4, 32), nes švęsdama „duonos laužymą“ ji mokėjo ištikimai ir maldingai „klausytis“ apaštalų mokymo: „Jie ištvermingai laikėsi apaštalų mokslo ir bendravimo, duonos laužymo ir maldų“ (*Apd* 2, 42).

Mūsų „bažnytinė bendrystė“ yra gimusi iš Kristaus meilės savo Bažnyčiai. Tokios meilės galima išmokti tik iš artumo su pačiu Kristumi, esančiu Eucharistijoje ir slypinčiu skelbiamame apaštalų žodyje. Todėl „bendrystė“ yra klausymasis ir klusnumas mylint, išgyvenamas nuoširdžiai ir veiksmingai.

Apmąstydami Kristaus klausimą, „Ar myli mane?“, užduotą Petru prieš ganytojo pirmenybės suteikimą, šiomet labiau negu bet kada jautėmės esą kviečiami būti tos pačios kaimenės ganytojais. Tarsi atsakytume kaip ir Petras: „Tu žinai, kad Tave myliu“, – taip būna, kai gyvename bendrystėje su tuo, kuris „vadovauja visuotinei meilei“, tai yra bendrystėje su Petru ir jo įpėdiniais.

Mūsų su meile išgyvenamas „klusnumas“ yra esminė kunigiškojo dvasingumo dalis, nes, būdami ganytojai, priklausome tai pačiai bažnytinei „bendrystei“, kuriai tarnauja Petro tarnyba. Jei išgyvename šią bažnytinę bendrystę („vieną kūną“), būdami susiję su eucharistiniu Kristumi („viena duona“), mūsų kunigiškasis gyvenimas plaukia pirmyn išskleistomis burėmis. Bendrystė su vyskupu yra to paties eucharistinio ir kunigiškojo gyvenimo dalis ir sudaro kunigijos „sakramentinę brolybę“, į kurią ragino Vatikano II Susirinkimas (*Presbyterorum ordinis*, 8). Eucharistijos šventimas vienija mus su Kristumi ir leidžia mus perkeisti pagal jo klusnumą Tėvui. Per tai mūsų klusnumas „atspindi Kristaus klusnumą“ (Benediktas XVI. Kalba Romos kunigams 2005 m. gegužės 13 d.).

4. Jono Pauliaus II misijinis testamentas ir Benedikto XVI žinia

Popiežius Jonas Paulius II savo paskutinėje žinioje, skirtoje šiemetinei Pasaulinei misijų dienai (2005 m. spalio), kuria pasibaigs Eucharistijos metai, paliko mums didįjį misijinį testamentą. Popiežius pasirašė šią žinią vasario 22 d., per apaštalo Petro Sosto šventę, ji buvo paskelbta jau po jo mirties balandžio viduryje. Tai yra jo tikras misijinis testamentas, kviečiantis mus sekti Kristumi, „sulaužyta duona“, „gyvybės duona už pasaulio gyvybę“ (plg. Jn 6, 51). Jo apaštalai taip pat tapo „sulaužyta duona“ per sielovadinę meilę, jie tarnauja bendruomenei, kuri pati turi tapti „sulaužyta duona“ visai žmonijai. Didžiojo ketvirtadienio laiške popiežius sakė: „Pirmiausia naujosios evangelizacijos aplinkoje žmonės turi teisę kreiptis į kunigus tikėdamiesi ‘pamatyti’ juose Kristų (plg. Jn 12, 21)“ (Jonas Paulius II. Laiškas kunigams 2005 m. Didžiojo ketvirtadienio proga, 25).

Popiežius Benediktas XVI savo inauguracijos Mišiose šv. Petro aikštėje kreipėsi į visus, tačiau ypač priminė „ganytojų – žmonių žvejų užduotį“. Pakartojęs Jono Pauliaus II pontifikato inauguracijos raginimą („Atverkite duris Kristui“), jis pridūrė: „Kas išleidžia Kristų, nepraranda nieko, absoliučiai nieko, kas daro gyvenimą laisvą, gražų ir didį. Ne! Tik tokioje draugystėje atsiveria gyvenimo durys. Tik tokioje draugystėje atsiskleidžia didžiulis žmogiškosios būties potencialas. Tik tokioje draugystėje patiriame tai, kas gražu ir kas išlaisvina“ (Popiežius Benediktas XVI. Pamokslas 2005 m. balandžio 24 d.).

Iš tiesų nėra nieko gražesnio kaip būti apimtam Kristaus. Ištikimai gyvenant bendrystėje su Petro charizma ir tarnyste, iš naujo atrandant savo pastoraciniame pašaukime šią tikrovę, kuri yra Velykų Kristaus džiaugsmo šaltinis mumyse ir kituose, „nėra nieko gražesnio, kaip jį pažinti ir kitiems perteikti draugystę su juo. Ganytojo – žmonių žvejo užduotis gali pasirodyti varginanti, tačiau ji yra graži ir didi, nes ji yra galiausiai tarnavimas džiaugsmui, Dievo džiaugsmui, trokštančiam įžengti į pasaulį“ (ten pat).

Šio eucharistinio, kunigiškojo ir misijinio gyvenimo bendrystėje su Kristumi išmokstama gyvenant „aukštutinia-me kambaryje“ su Jėzaus Motina Marija (Apd 1, 14). Dabar galime sekti Marijos vienybe su kunigiškąja Kristaus Širdimi: Marija yra mūsų Motina todėl, kad ji „Motina vienintelio Aukščiausiojo Kunigo. Iš mūsų vienybės su Kristumi ir Mergele Marija maitinamės giedrumu ir ištikimybe, kuri mums visiems reikalinga tiek apaštališkajame darbe, tiek asmeninėje egzistencijoje“ (Benediktas XVI. Kalba Romos kunigams 2005 m. gegužės 13 d.)

Nauji leidiniai

Thomas Merton. Kontempliatyvioji malda. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 144 p.

Ši Thomo Mertono knyga yra trumpa, taikli ir gaivi Vakarų ir Rytų Bažnyčios kontempliatyvosios maldos tradicijos ir patirties sutelktinė. Autorius buvo skausmingai įsitikinęs, kad mūsų amžiui ypač reikia kontempliatyvosios maldos. Ši knyga perteikia T. Mertono aistringai neštos atsinaujinimo žinios esmę: turime išdrįsti stoti priešais Dievą savo niekybėje, pripažinti, kad mums žūt būtina reikia Jo malonės dovanos, Jo gailestingumo, nes tikroji kontempliacija pirmiausia yra Dievo malonė.

Allain Le Boulluec. Ankstyvoji krikščionybė: keturi tyrinėjimai. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2004. – 152 p. (*Christiana tempora*)

Christiana tempora vertimų ir tyrinėjimų serija skiriama vėlyvosios Antikos ir Viduramžių kultūrai ir istorijai. Vėlyvoji Antika ir ankstyvieji Viduramžiai – unikalus metas, kai pirmą kartą susidūrė ir įvairias sugyvenimo (ar nesugyvenimo) formas pasiūlė iki šiol kultūrinės Europos tapatybės pagrindą sudarančios graikų, romėnų, „antikos“ ir krikščionybės religinės ir kultūrinės srovės. Čia sutelktuose straipsniuose nagrinėjama senoji krikščionybė įvairiais laikotarpiais ir skirtingais požiūriais. Nuosekliai einant nuo pirmojo iki paskutiniojo skyriaus, prieš akis veriasi milžiniški pokyčiai, įvykę per laikotarpį nuo krikščionybės gimimo iki Bizantijos eros pradžios.

Jared Wicks. Dieviškasis Apreiškimas ir jo perteikimas. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla. – 2004. – 318 p.

Lietuvos akademeinei bendruomenei pateikiamas Romos popiežiškojo Grigaliaus universiteto Teologijos fakulteto profesoriaus, amerikiečių kilmės jėzuito Jaredo Wickso veikalas. Jame aptariami svarbiausi apreiškimo perteikimo per Šv. Raštą, Tradiciją ir Bažnyčios mokymą momentai, ypatumai ir charakteristikos. Ypač iškeliamas Jėzus Kristus kaip viso dieviškojo apreiškimo esmė. Knygoje pateikiama gausi biblinė, teologinė ir religinė literatūra, teologų tekstai, komentuojantys Šventąjį Raštą, Tradiciją ir Magisteriumą.

Paskyrimai Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Vitas Kaknevičius** atleistas iš Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos altaristo pareigų ir paskirtas Kauno pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaru.

Kun. **Darius Auglys** paskirtas Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos vikaru.

Kun. **Edvinas Rimavičius** atleistas iš Kauno pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos vikaru.

Kun. **Oskaras Petras Volskis** atleistas iš Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno šv. Antano Paduviečio parapijos rezidentu.

Kun. **Izidorius Butkus** atleistas iš Skirsnemunės šv. Jurgio ir Šimkaičių šv. Martyno parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos altaristu.

Kun. **Audrius Giedraitis** atleistas iš Pašilės šv. Barbaros ir Pabaisko Švč. Trejybės parapijų klebono pareigų ir paskirtas Skirsnemunės šv. Jurgio ir Šimkaičių šv. Martyno parapijų klebonu.

Kun. **Kazimieras Gražulis** paskirtas Pašilės šv. Barbaros ir Pabaisko Švč. Trejybės parapijų klebonu.

Mons. **Jonas Voveris** atleistas iš Tautišvėlių šv. Kryžiaus Išaukštinimo parapijos klebono pareigų ir paskirtas tos pačios parapijos rezidentu.

Kun. **Dainius Lukonaitis** paskirtas Tautišvėlių šv. Kryžiaus Išaukštinimo ir Kurklių šv. Jurgio parapijų klebonu.

Kun. **Virgilijus Dudonis** atleistas iš Raseinių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų, Alėjų Švč. Trejybės ir Kalnujų šv. Viktoro parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos vikaru bei Kauno „Ažuolo“ gimnazijos kapelionu.

Kun. **Vytautas Paukštis** atleistas iš Kauno kunigų seminarijos vicerektoriaus pareigų ir paskirtas Raseinių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų, Alėjų Švč. Trejybės ir Kalnujų šv. Viktoro parapijų klebonu.

Kun. **Skaidrius Kandratavičius** atleistas iš Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Rasei-

Sekminių atlydai Vilniuje

Gegužės 13–15 d. Vilniaus šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapijoje buvo švenčiami Sekminių atlydai, į kuriuos maldininkų atvyksta ne tik iš sostinės parapijų, bet ir iš įvairių Lietuvos kampelių.

Gegužės 13 d. buvo skirta kunigams ir vienuoliams. Kryžiaus kelią nuo Marijos Sopulingosios koplyčios, kuri atstatyta prel. A. Gutausko fundacijos dėka, pradėjo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kryžiaus kelio procesijai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, kuris į atlydus atvyko su būriu jaunimo iš savo vyskupijos. Taip pat dalyvavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila su savo vyskupijos kunigais. Mąstymus prie visų Kryžiaus kelio stočių sakė Vilniaus krašto parapijose dirbantys kunigai ir vienuoliai. Paskutinėje Kryžiaus kelio stotyje mintimis apie prisikėlimo viltį ir kunigų ilgametę tarnystę pasidalijo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, iš Žemaitijos atvykęs su seminaristais. Po Kryžiaus kelio vyskupai kartu su kunigais Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčioje aukojo šv. Mišias, po to parapijos salėje bendruomeniškai šventė agapę.

Gegužės 14-ąją, jaunimui skirtą dieną, šv. Mišias vaikams prie Marijos Sopulingosios koplyčios aukojo Šakių parapijos vikaras Jonas Cikana. Jo vadovaujami vaikai, padarę pietų pertraukėlę, apėjo visą Kryžiaus kelią, stotyse patys skaitė iš anksto parengtus mąstymus. Po Kryžiaus kelio pievoje prie bažnyčios buvo žaidžiami žaidimai ir giedamos giesmės, vaikų laukė paruošti siurprizai.

Vakarop vyko renginiai jaunimui: trijų teminių grupelių užsiėmimai, apeitas Šviesos kelias. Šv. Mišias jaunimui aukojo Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos vikaras Virginijus Česnulevičius. Po agapės kartu su krikščioniškosios muzikos grupe surengta šlovinimo valanda.

Gegužės 15 d. Kryžiaus kelią ėjo lietuvių ir lenkų maldininkų grupės. Iškilmingose Sekminių šv. Mišiose, kurias pievoje šalia bažnyčios įrengtoje pakloje aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, dalyvavo daugiau kaip 2 tūkst. maldininkų. Kardinolas per pamokslą atkreipė dėmesį į laikotarpį po popiežiaus Jono Pauliaus II mirties, kai žmonės visame pasaulyje labiau susitelkė maldai ir tikrai buvo galima pajusti Šventosios Dvasios, kuri nuolat palaiko visą Bažnyčią, veikimą. Kardinolas prisiminė konklavą, kuri, anot jo, irgi vyko maldos dvasia ir buvo apgaubta Šventosios Dvasios veikimo. Visi aktualiausi Bažnyčios gyvenimo įvykiai parodo, kad Šventoji Dvasia gyva ir veikia tikinčiuosiuose.

Esminis Sekminių atlydų momentas buvo Sutvirtinimo sakramentas, kurį kardinolas suteikė 112 jaunuolių. Įvairaus amžiaus jaunimas mažesnėse grupelėse visus metus rengėsi priimti Šventosios Dvasios dovanas, kad galėtų liudyti tikėjimą, atlaikyti visus gyvenimo kelio išbandymus ir turėtų išminties priimti Kristaus Kryžiaus kelio slėpinį.

Sekminių iškilmės šventimas Vilniaus Kalvarijose visada būdavo artimai susijęs su garsiuoju Kryžiaus keliu, kurį piligrimai eina norėdami pelnyti visuotinius atlydus. Pirmosios Kryžiaus kelio stotys Kalvarijose buvo įrengtos dominikonų vienuolių ir 1669 m. iškilmingai pašventintos Vilniaus vyskupo Aleksandro Sapiegos, kuris sakė: „Niekas iki galo negali suvokti Kryžiaus kelio prasmės nebūdamas Šventojoje Dvasioje“. XVIII a. įrengtos 35 koplyčios. Sovietmečiu beveik visos jos buvo išsprogdintos, liko tik 4 šalia bažnyčios. Nugriautosios Kryžiaus kelio stotys Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos klebono mons. Kęstučio Latožos rūpesčiu 2002 m. baigtos atstatyti ir tais pačiais metais per Sekmines pašventintos.

-sbuž-

Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmė Vilniuje

Gegužės 29 d. Vilniaus arkikatedros aikštėje Kristaus Kūno ir Kraujo (Devintinių) iškilmių šv. Mišias aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, kartu koncelebravo vyskupas Juozas Tumnaitis ir Vilniaus bažnyčių klebonai. Per pamokslą kardinolas pabrėžė Eucharistijos svarbą kiekvieno krikščionio gyvenime. Po šv. Mišių Švč. Sakramentas iškilminga procesija buvo nešamas per miestą Pilies ir Didžiąja gatvėmis iki pat Aušros Vartų. Keliose senamiesčio vietose sustota prie laikinai įrengtų altorių ir giedotos iškilmėms skirtos evangelijų ištraukos. Pasibaigus procesijai, kardinolas A. J. Bačkis iš Aušros Vartų Švč. Sakramentu palaimino susirinkusius ir visą miestą.

Devintinių iškilmė vainikavo du mėnesius trukusią Švč. Sakramento adoracijos kelionę po Vilniaus bažnyčias. Iš anksto buvo išleistas lankstinukas, kuriame nurodyta keliaujančios adoracijos tvarka, maldos prieš Švč. Sakramentą bei kita reikalinga informacija. Keliaujanti adoracija prasidėjo balandžio 4 d. Vilniaus Dievo gailestingumo šventovėje. Kiekvienoje veikiančioje Vilniaus bažnyčioje Švč. Sakramentas būdavo adoruojamas maždaug dvi dienas, vėliau pernešamas į kitą bažnyčią. Galiausiai prieš pat Kristaus Kūno ir Kraujo (Devintinių) iškilmę Švč. Sakramentas buvo atneštas į Vilniaus arkikatedrą, kur čia taip pat vyko adoracija. Organizuoti keliaujančią adoraciją Vilniaus kunigus paskatino popiežiaus Benedikto XVI kvietimas šiuos Eucharistijos metus paminėti parodant didesnę dėmesį, pagarbą baltoje duonoje pasiliekančiam Jėzui ir troškimas puoselėti pamaldumą Švč. Sakramentui. Piligrimystė su Švč. Sakramentu siekta labiau suburti parapijoje veikiančias grupes maldai. Adoracija trukdavo visą dieną, reikėdavo sudaryti budėjimo grafiką, pasirinkti maldos būdus, giesmes, papuošti altorių. Tai kartu buvo ir proga paskatinti vienos bendruomenės žmones burtis su kitų parapijų grupėmis ir drauge šlovinti Dievą. Keliaujanti adoracija buvo tam tikras tikėjimo vienybės ženklas tarp tokių įvairių Vilniaus parapijų, kuriose meldžiamasi keliomis kalbomis, praktikuojamos skirtingos pamaldumo formos. Procesija su Švč. Sakramentu suteikė puikią galimybę katalikiškąjį tikėjimą į Eucharistijoje esantį Dievą paliudyti net ir netikintiems žmonėms.

-sbuž-

Devintinių iškilmė Kauno mieste

Kaune minint Dievo Kūno ir Kraujo liturginę iškilmę surengta tradicinė Eucharistinė procesija miesto gatvėmis, taip pagarbinant Švenčiausiajame Sakramente su mumis pasilikusį Išganytoją Jėzų ir paliudijant šių dienų pasauliui mūsų tikėjimą.

Gegužės 29 d. vidurdienį iškilmės prasidėjo iškilminga Eucharistijos liturgija Kauno arkikatedroje bazilikoje. Pamokslą sakęs arkivyskupas S. Tamkevičius kalbėjo apie Viešpaties dienos svarbą mūsų gyvenimui. „Tikintiems į Kristų sekmadienis turi būti išskirtinė diena, gaivinanti mūsų krikščioniškąją dvasią. Gyvenimo tikrovė yra tokia: kiek branginame sekmadienio šventimą, tiek mumyse išlieka Kristaus dvasios“, – sakė ganytojas. Pasak jo, sekmadienis – tai ir tikėjimo diena, nes švęsdami Mišias po Dievo žodžio paskelbimo kalbame Tikėjimo išpažinimą ir atnaujiname savo ištikimybę Kristui, Evangelijai ir Bažnyčiai. „Šitai turi lemiama įtaką tikinčiojo žmogaus gyvenime“, – pabrėžė arkivyskupas ir priminė naujojo popiežiaus Benedikto XVI raginimą: „Kiekviena parapija turi iš naujo surasti sekmadienio – Viešpaties dienos – grožį, kai Kristaus mokiniai Eucharistijoje atnaujiną savo bendrystę su Juo, teikiančią prasmę kasdienybės džiaugsmui ir kančiai“.

nių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaru.

Diak. **Nerijus Vyšniauskas** pastoracinę praktiką atlikti paskirtas Kauno šv. Petro ir Povilo arkikatedroje bazilikoje.

Kun. dr. **Arnoldas Valkauskas**, kun. **Vytenis Vaškelis**, kun. **Kęstutis Rugevičius** paskirti Kauno arkivyskupijos egzorcistais penkerių metų laikotarpiui.

-Kn-

„Altenbergo šviesa“

Balandžio 26 d. – gegužės 3 d. Kauno ir Vilniaus arkivyskupijų jaunimo atstovų 15 žmonių grupė dalyvavo tradiciniame Kelno arkivyskupijos renginyje jaunimui „Altenbergo šviesa“. Tai taikos akcija, kurios metu renginio dalyviai į savo parapijas išsiveža Altenbergo katedroje uždegtą taikos ugnį. Šiais metais čia buvo pagerbtas Pasaulio jaunimo dienų kryžius, kuris šiuo metu keliauja po Vokietiją. Šiais metais renginyje dalyvavo ir arkiv. S. Tamkevičius, kurį lydėjo kun. V. Veprauskas. Jie kartu su Kelno kardinolu J. Meisneriu ir kitais vokiečių jaunimo sielovadininkais aukojo šv. Mišias. Arkivyskupas S. Tamkevičius palaimino visus susirinkusius. Kelionės metu dalyviai aplankė Pasaulio jaunimo dienų organizacinį biurą, meldėsi kartu su įvairių tautų savanoriais. Renginyje taip pat dalyvavo svečiai iš Italijos, Prancūzijos.

-jp-

Renovabis Sekminių akcija

Kiekvienais metais per Sekmines bažnyčiose vokiečių katalikų aukojami pinigai Vokietijos katalikų solidarumo su Rytų ir Vidurio Europos žmonėmis akcijai *Renovabis*. Šiame organizacijos *Renovabis* Sekminių akcijos šūkis buvo „Aš jums duosiu ateių ir viltį: solidarumas su jaunimu Pietų ir Rytų Europoje“. Organizacijos direktoriaus redemptoristo kun. Dietgerio Demutho teigimu, surinkti pinigai skiriami projektams 27 valstybėse finansuoti. Lietuva priklauso prie ekonomiškai tvirtesnių šalių, tačiau parą vis dar labai reikalinga.

Per 11 organizacijos gyvavimo metų daugiau nei 340 mln. eurų paremta 12 tūkst. projektų. 2004 metais *Renovabis* finansavo 1137 projektus, iš jų – 57 projektai buvo vykdomi Lietuvoje, taip pat skirtos 4 stipendijos būsimiems kunigams. *Renovabis* remia socialinius, bažnytinius, mokymo ir žiniasklaidos projektus. Organizacijos devizas – „Pagalba savigalbai“.

Kasmet į *Renovabis* organizuojamas Sekminių akcijas kviečiami muzikantai iš šalių, su kuriomis bendradarbiaujama. Šiomet Rostoke, Schwerine, Neubrandenburge buvo pristatyta lietuvių kultūra – keturias dienas vokiečius linksmino lietuvių tautinių instrumentų ansamblis „Tūto“. 2001 m. su sibūrusio ansamblio nariai (V. Miknevičiūtė, R. Vilčiauskienė, J. Senkutė, M. Jankauskas, G. Vilčiauskas) yra profesionalūs muzikantai ir dainininkai. Senąjį lietuvių folklorą, šiuolaikinių kompozitorių kūrinis, bažnytinę religinę muziką jie atlieka skudučiais, Sekminių rageliais, senovinėmis kanklėmis, vamzdeliu, birbyne, aukštosiomis ir bosinėmis kanklėmis ir įvairiais mušamaisiais instrumentais.

Organizaciją *Renovabis* Vokiečių katalikų centrinio komiteto iniciatyva 1993 metais įsteigė Vokietijos vyskupų konferencija. *Renovabis* pavadinimas paimtas iš 104 psalmės: „Tu atnaujini žemės veidą“. Iš Freisingo organizacijos administracija koordinuoja Vidurio ir Rytų Europos šalims teikiamus paramos projektus bei partnerystės programas. Šiomet organizacija daug dėmesio skiria jaunimo problemoms ir perspektyvoms. -iast-

Krikščioniškoji konferencija Trakuose

Gegužės pradžioje Trakuose vyko III tarptautinė krikščioniškoji jaunųjų kardininkų ir kariūnų konferencija. Į jos atidarymą, gegužės 4-ąją, buvo atvykęs Lietuvos kariuomenės ordinaras vyskupas Eugenijus Bartulis, Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Valdas Tutkus, Gynybos štabo viršininkas brg. gen. Vitalijus Vaikšnoras, Karo akademijos viršininko pavaduotojas plk. Arūnas Dudavičius ir jos organizatorius – Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas plk. Juozas Gražulis.

Konferencijos programa buvo labai įvairi: pradėdant rytine mankšta ir baigiant vakaro programa prie laužo ar jaukiuose nameliuose prie tyliai smilkstančio židinio skambant gitarai. Dienos metu vykdavo seminarai ir paskaitos aktualiomis krikščioniškomis temomis, kalbėta apie kario krikščionio vietą ir vaidmenį, ieškota atsakymo į amžinuosius klausimus.

Be paskaitų ir darbo mažose grupelėse, konferencijos dalyviai turėjo galimybę susipažinti su Vilniumi: lankytasi arkikatedros požemiuose, kariuome-

Po šv. Mišių iš arkikatedros bazilikos Vilniaus gatve ir Laisvės alėja Šv. Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčios link pajudėjo Eucharistinė procesija, kurios asistai vadovavo Kunigų seminarijos klierikai, Švč. Sakramentą nešė arkiv. S. Tamkevičius, procesijos priekyje ėjo vaikų chorai, už jų išsirikavo bažnytinės vėliavos, per kelias dešimtys Kauno kunigų, vienuolių bei įvairių katalikiškųjų organizacijų atstovai, keli tūkstančiai miesto tikinčiųjų, nepabūgusių tądien tvyrojusio didžiulio karščio. Procesijoje giedojo įvairių miesto parapijų chorai.

Pirmasis altorėlis pagarbinti Viešpatį Švč. Sakramente arkikatedros parapijos tikinčiųjų drauge su broliais pranciškonais buvo parengtas prie prel. J. Mačiulio-Maironio kapo. Čia ištrauką iš Evangelijos pagal Matą giedodamas skelbė bei trumpą homiliją pasakė mons. Petras Meilus. Antrojo sustojimo vieta Vilniaus gatvėje prie arkivyskupijos Jaunimo centro buvo parengta Švč. M. Marijos Dangun Ėmimo (Vytauto) ir Švč. Trejybės (Seminarijos) rektoratų tikinčiųjų. Čia Evangelijos pagal Morkų ištrauką pagiedojo bei trumpą pamokslą pasakė prel. Vytautas S. Vaičiūnas. Sustojus prie Vilniaus gatvėje ties buvusios prezidentūros sodeliu Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) rektorato tikinčiųjų drauge su seserimis benediktinėmis parengto altorėlio, ištrauką iš Evangelijos pagal Luką giedodamas skelbė bei homiliją pasakė Kauno I dekanato dekanas kun. Vytautas Grigaravičius. Ketvirtasis sustojimas miesto sode prie Muzikinio teatro buvo parengtas Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos bei Šv. Gertrūdės (marijonų) rektorato tikinčiųjų. Čia Evangeliją pagal Joną skelbė ir homiliją pasakė vysk. dr. Jonas Ivanauskas. Procesija užbaigta prie Šv. Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčios laiptų, kur, paskutinį kartą pagarbinus Švč. Sakramentą, arkiv. S. Tamkevičius palaimino visus procesijos dalyvius ir padėkojo visiems drauge ėjusiems, garbinusiems Eucharistinį Jėzų ir liudijusiems savo tikėjimą sutiktiems žmonėms gatvėse. Ganytojas palinkėjo visiems savo kasdieniu gyvenimu liudyti pasauliui išganingąją Jėzaus Kristaus meilę žmonėms.

-dch-

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Gegužės 25 d. Kauno kurijoje įvyko arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Jo metu vyskupas dr. Jonas Ivanauskas pristatė Kauno arkivyskupo metropolitito Sigitą Tamkevičiaus pastoracinį laišką apie pasirengimą priimti sakramentus. Laiške ganytojas trumpai aptaria pasirengimą visiems įkrikščioninimo sakramentams – Krikštui, Pirmajai išpažinčiai bei Komunijai, Sutvirtinimui, Santuokai.

Arkivyskupas pabrėžia tiek kunigų, tiek pačių tikinčiųjų bei visos bendruomenės atsakomybę už tinkamą ir sąmoningą pasirengimą priimti sakramentus. Nors, pasak ganytojo, už tai pirmiausia atsakingas parapijos klebonas, tačiau šiame darbe jam turi deramai padėti ir kiti parapijoje dirbantys kunigai, ir parapijos katechetai, ir patys tėvai, siekiantys, kad jų vaikai ne tik priimtų sakramentus, bet ir augtų geri krikščionys. Arkiv. S. Tamkevičiaus teigimu, netoleruoti ir kuo skubiau išgyvendintini tokie sovietinių laikų reliktai, kai tikintieji būdavo prileidžiami prie sakramentų nepasirengę, arba kai vasarą, tėvams nuvežus vaikus į gimtinę, jie ten per kelias savaites „paruošiami“ Pirmajai Komunijai.

Laiške ganytojas taip pat akcentuoja, kad „rengtis sakramentams ir juos švęsti reikėtų savo parapijos bendruomenėje, idant tikėjimu joje išsaknytume ir taptume gyvais, sąmoningais bei aktyviais tikinčiųjų bendruomenės nariais“. „Savo parapijos bendruomenę reikia branginti panašiai kaip geri vaikai brangina savo šeimą“, – rašoma Kauno arkivyskupo laiške kunigams bei tikintiesiems.

Tame pačiame susirinkime arkiv. S. Tamkevičius kunigams dar kartą priminė aukų priėmimo tvarką Kauno arkivyskupijoje. Ši tvarka nustatyta remiantis LVK pateiktomis gairėmis ir galios tol, kol Kauno arkivyskupijos II sinodas jas papildys, pakeis ar patvirtins. Arkivyskupas priminė, kad kunigai pragyvena iš tikinčiųjų aukų, skiriamų už švenčiamas Mišias ir kitus religinius patarnavimus, ir bet kurie „mokesčiai“ kunigo pragyvenimui negali būti renkami. Pasak ganytojo, „priimant auką vengtinas bet koks spaudimas, kad būtų skiriama didesnė suma, nes auka tuo ir skiriasi nuo mokesčio, kad ji yra laisva“. Arkiv. S. Tamkevičius taip pat priminė, jog aukos parapijos reikalams gali būti renkamos pačioje bažnyčioje arba šalia jos, tačiau jos negali būti naudojamos kunigo pragyvenimui, nebent ordinaras būtų nustatęs kitaip. Ganytojo teigimu, vengtina, kad Bažnyčioje surenkamas aukas skaičiuotų vien tik klebonas – tai turėtų daryti du bendruomenės nariai ir surašyti aktą, kuris būtų saugomas parapijos archyve. Apie surinktas aukas ir tai, kam jos buvo panaudotos, klebonas metų pradžioje turįs informuoti tikinčiuosius, iš anksto paskelbdamas ataskaitos datą. Jei parapijoje būtini didesni darbai, pvz., remontai ar statybos, klebonas drauge su parapijos bendruomene gali sutarti, kad kiekviena šeima paaukotų šiems darbams įgyvendinti. Tačiau arkivyskupas atkreipė dėmesį, jog tada, kai parapijiečiai kreipiasi dėl sakramentų ar kitų religinių patarnavimų, šias progas vengtina išnaudoti parapijos aukų rinkimui, nes toks elgesys kenkia sielovadai. „Pinigai neverti tų nuostolių, kurie tokiais atvejais padaromi žmonėms, svyruojantiems tarp tikėjimo ir netikėjimo“, – sakė ganytojas.

-dch-

Kaišiadorių dekanato Eucharistinis kongresas

Gegužės 21–22 d. Kaišiadoryse vyko Kaišiadorių dekanato Eucharistinis kongresas „Uždegto žiburio niekas neslepia“. Kongreso idėja gimė praeitą žiemą, dekanato kunigų konferencijoje svarstant galimybes atsiliiepti į Lietuvos Vyskupų Konferencijos ir vietos ordinaro raginimus minėti Eucharistijos metus. Kongresui organizuoti Kaišiadorių dekanato kunigo Rimvydo Jurkevičiaus kvietimu susibūrė dekanato parapijų atstovai. Nuo pradžios iki galo ši darba, vadovaujami dekanato, atliko Kaišiadorių, Kalvių, Kruonio, Paparčių, Žaslių ir Žiez marių parapijų atstovai. Per pasirengimo laiką parapijų klebonams buvo išsiųsta keletas informacinių laiškų, raginančių kiekvienoje parapijoje suburti pasirengimo kongresui grupelę, kuri rūpintųsi informacijos apie kongresą sklaida ir pasirengimu atskiroje parapijoje.

Ankstytą gegužės 21-osios rytą pirmieji į Kaišiadorių vyskupijos Sielovados centrą atvyko 38 savanoriai – jaunuoliai iš Kaišiadorių, Žaslių ir Žiez marių parapijų, abi dienas ištikimai vykdę visus organizatorių nurodymus ir garantavę sklandžią renginio eigą. Pirmiausia didžiuliais kongreso ženklais jie papuošė Kaišiadorių katedrą ir pakylą aikštelėje prie katedros. Pagrindinį kongreso ženklą parengė ses. Vincenta Slavėnaitė MVS, Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centro referentė.

Pirmasis kongreso pusdienis buvo skirtas mažiesiems – vaikams iki 14 metų. Jų lydimų mokytojų ar tėvėlių, susirinko 220. Po iškilmingo programos atidarymo, kuriame skambėjo kunigo Kęstučio Dvarecko, Kaišiadorių parapijos vikaro, kongresui parašytas himnas, ir dekanato sveikinimo vaikai, lydimi savanorių, išsiskirstė į teminius užsiėmimus. Šios dienos programos šerdis buvo katechezė ir kūrybinė veikla – vaikai piešė ant asfalto, dekoravo žvakes, lipdė iš molio, pynė draugystės juosteles, spalvino, giedojo. Daugumai grupelių po užsiėmimų dar liko laiko pažaisti, pabendrauti tarpusavyje.

Vaikų programą vainikavo šv. Mišios katedroje. Gerokai anksčiau į bažnyčią susibūrę vaikai mokėsi drauge giedoti, ruošėsi nešti atnašas – savo

nės bažnyčioje, senamiestyje. Daugeiui kylantis iš žalumos Vilnius paliko neišdildomą įspūdį. Viena popietė buvo skirta sportinėms varžyboms. Kariai žaidė krepšinį, futbolą, tinklinį, kilnojo svarsčius, mėtė diską, traukė virvę. Sekmadienį visi kartu šventė Eucharistiją.

-rp-

Kauno arkivyskupijos ministrantų šventė

Jau antri metai iš eilės Kaune rengiama arkivyskupijos ministrantų šventė. Šiais Eucharistijos metais šventę nutarta surengti Devintinių išvakarėse – šeštadienį, gegužės 28 d., Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje Kaune. Per tris šimtus iš įvairių arkivyskupijos parapijų į šventę atvykusių šv. Mišių patarnautojų pasveikino Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ. Jauniesiems altoriaus tarnams konferenciją vedęs kun. Erastas Murauskas kalbėjo apie asmenišką draugystę su Viešpačiu Jėzumi Kristumi. Po to švęsta Eucharistijos liturgija, kurios metu arkiv. S. Tamkevičius pasidalijo savo patirtimi iš tų laikų, kai jis pats buvo šv. Mišių patarnautojas. Ganytojas pabrėžė, kad jam buvęs svarbus klebono paraginimas kasdien priimti šv. Komuniją. To paties arkivyskupas linkėjo ir šiandieniniams ministrantams, be to, drąsino patarnautojus uoliai semtis žinių iš knygų bei nebijoti užduoti įvairiausių klausimų savo klebonams, nes, pasak arkivyskupo, ir jam tai buvę labai naudinga. Po Mišių vyko trumpa Švč. Sakramento adoracijos valandėlė, kurios metu patarnautojai visi drauge sukalbėjo ministrantų maldą. Po pamaldų bažnyčios šventoriuje visi drauge nusifotografavo ir pasistiprino agapėje. Vėliau ministrantai apžiūrėjo paminklinę Prisikėlimo šventovę, užlipo ant jos stogo terasos, drauge su skautais mokėsi žaisti skautiškus žaidimus.

-dch-

Seminaras vasaros stovyklų vadovams

Liepos 29 – rugpjūčio 6 d. Nemunaičio stovyklavietėje Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centras jau treči metai iš eilės organizuoja vyskupijos šv. Mišių patarnautojų stovyklą. Todėl gegužės 21–22 d. Prienuose buvo surengtas stovyklų vadovų seminaras, kurio metu aptarta stovyklų programa. Šių metų stovyklų tema – „Septyni“. Stovyklų metu kasdien bus bandoma įsigilinti į vieną iš sakramentų.

Seminaras prasidėjo susipažinimo žaidimais: vadovai turėjo parodyti savo gebėjimą kurti be žodžių ir veikti netikėtose situacijose. Po to smulkiai aptarta praeitų metų patirtis. Praeitų metų stovyklos programos koordinatorius kun. Rytis Baltrušaitis pristatė vadovų atsiliepiamų anketų suvestinę, kurioje gausu naudingos medžiagos. Svarbiausioji seminaro dalis – darbas grupėse. Vadovai galėjo pasirinkti jiems patinkančią. Jų buvo trys: pirmoji – sisteminio darbo. Joje svarstyta stovyklos dienotvarkė, kurtos taisyklės, rengtas informacinis laiškas vyskupijos kunigams, aptarta vaikų apgyvendinimo klausimas, stovyklos veiklos būreliai, vadovų bendradarbiavimo ir bendravimo principai. Katechezės grupėje buvo kuriamas kiekvienos stovyklos dienos katechezės planas, apimantis teorinį, praktinį ir kūrybinį žvilgsnį į kiekvieną iš septynių sakramentų. Stovyklos vakarų programų grupė kūrė vakaro programą pagal visos dienos temą.

Šeštadienio pavakare visi turėjo galimybę klausytis paskaitos „Sakramentai. Teorinis ir praktinis žvilgsnis“. Prelegentas kun. teol. dr. Rimas Skinaitis labai įtaigiai, remdamasis gausybe pavyzdžių, padėjo seminaro dalyviams sustiprinti jau turimas žinias ir patirtis apie Bažnyčios sakramentus. Vakare visi dalyvavo Eucharistijos adoracijoje Prienų bažnyčioje. Sekmadienio ryte susirinkę bendrai ryto maldai seminaro dalyviai drauge pasirengė švęsti Eucharistiją. Po šv. Mišių vėl buvo rimtai dirbama Prienų „Žiburio“ gimnazijoje. Po pietų darbo grupės pristatė tai, ką pavyko sukurti per dvi intensyvaus darbo dienas, aptarė kai kurias aktualijas ir po bendros maldos išsiskirstė į namus. Seminare dalyvavo apie penkiolika žmonių. –krb-

Kaišiadorių vyskupijos *Caritas* stovykla

Gegužės 27–29 d. Kaišiadorių vyskupijos svečių namuose Birštone vyko Kaišiadorių vyskupijos *Caritas* narių stovykla-seminaras „Tu esi mano atpildas...“. Renginyje dalyvavo *Caritas* atstovai iš Aukštadvario, Darsūniškio, Jiezno, Kaišiadorių, Kalvių, Molėtų, Pivašiūnų, Žiežmarių, Semeliškių, Vievio, Užuguosčio parapijų. Iš pradžių dalyviai iš klausė Lietuvos *Caritas* generalinio direktoriaus kunigo Roberto Grigo pranešimo apie šios organizacijos misiją – Katalikų Bažnyčios

pačių kūrybinių užsiėmimų metu padarytus darbelius. Šv. Mišias šventė Kaišiadorių vyskupo generalvikaras kunigas dr. Algirdas Jurevičius, ypač pamokslu mintimis padėjęs jauniems šv. Mišių dalyviams suprasti, jog tikroji šviesa gyvenime yra mūsų Viešpats Jėzus, visada pasiliekančias Švenčiausiajame Sakramente. Šv. Mišių metu mažutei mergytei – Almai iš Žaslių parapijos buvo suteiktas Krikšto sakramentas. Visiems dalyvavusiems tai buvo puikus priminimas, jog Krikštu kiekvienas esame tapę Dievo vaikais ir apdovanoti jo šviesa, kurią privalome drąsiai nešti kitiems.

Vaikų programos uždarymas-atsisveikinimas buvo toks pat džiaugsmingas: vėl skambėjo kongreso himnas, drauge su visų skanduojamu kongreso šūkiu į orą pakilo debesis spalvotų balionų, nešančių maldas – linkėjimus nepažįstamiesiems, kad ir juos pasiektų Viešpaties šviesa.

Pavakare, nuo 16 val., kieme tarp katedros ir Sielovados centro jau būriavosi jaunimas. Registracijos duomenimis, programoje dalyvavo daugiau nei 100 jaunuolių iš įvairių dekanato parapijų. Nuo pirmos minutės nuotaika buvo pakili. Šiltai ir įkvepiančiai skambėjo ir kongreso himnas, ir vyskupo generalvikaro sveikinimas. Po atidarymo jaunuoliai skirstėsi į teminius užsiėmimus, kur per kūrybinę veiklą ir diskusijas gilinosi į kongreso temą, stengėsi suvokti savo santykį su Švenčiausiąja Eucharistija.

Po vakarienės katedroje vyko gegužinės pamaldos, o po jų – smagi gegužinė aikštelėje priešais Sielovados centrą. Tačiau svarbiausia jaunimo programos dalis neabejotinai buvo naktinė Švč. Sakramento adoracija. Ji prasidėjo 11 val. vakare ir tęsėsi iki 7 val. ryto. Susitelkti maldai ir šlovinimui jaunuoliams padėjo grupė iš Vilniaus „Dievo mėnuliai“. Visą naktį bažnyčioje netilo giesmės, negeso žvakės, netrūko tų, kurie žvelgtų į Viešpatį.

Sekmadienio rytą, gegužės 22 d., po pusryčių jaunuoliai išskubėjo pasitikti į kongresą atvykstančių kitų dalyvių. Ta diena buvo skirta šeimoms ir parapijoms. Dvi procesijos, iš Žiežmarių ir Žaslių pusių, traukdamos giesmes žygiavo per Kaišiadoris susitikti Dievo Tarno arkivyskupo Teofiliaus Matulionio aikštėje priešais katedrą. Aikštėje visus pasveikino Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, raginęs dėkoti Viešpačiui už tai, kad „Jis augina ir maitina mus atiduodamas patį save...“ Ganytojo žodžio palydėti kongreso dalyviai susirinko į katedrą Švč. Sakramento adoracijai. Vėliau sutuoktinių poros, šeimos su mažais vaikais, jaunimas ir šiaip aktyvūs parapijiečiai turėjo galimybę tikrai įdomiai praleisti valandą klausydamiesi pranešimų, grupėse dalydamiesi girdėtomis mintimis, gilindamiesi į kongreso šūkį – „Uždego žiburio niekas neslepia“.

Likus pusvalandžiui iki šv. Mišių katedroje visi mokėsi kartu giedoti šv. Mišių giesmes. Šv. Mišias, kurioms vadovavo ir pamokslą pasakė Kaišiadorių vyskupas, kartu šventė dekanato kunigai. Atnašas nešė dekanato parapijų atstovai. Po šv. Mišių bažnyčios šventoriuje nusidriekė Eucharistinė procesija, kurioje su savo vėliavomis dalyvavo ne tik kaišiadoriečiai, bet ir svečiai iš kitų parapijų.

Po pamaldų, Kaišiadorių dekanato pakviesti, lyg viena didelė šeima Eucharistinio kongreso dalyviai pievelėje netoli klebonijos susibūrė prie agapės stalo. Visi stiprinosi susineštomis gėrybėmis, dainavo, šoko ir dėkojo vieni kitiems už pagalbą, patarnavimą, paramą, tiesiog už galimybę pabūti kartu. Už šį džiaugsmo laiką visiems įvairiais būdais prisidėjusiems, kad kongresas įvyktų, padėkojo kunigas dekanas Rimvydas Jurkevičius. Po to kalbėjęs Kaišiadorių rajono savivaldybės vicemeras džiaugėsi, kad tiek daug žmonių atranda džiaugsmą ir prasmę Bažnyčios veikloje.

-krj-

Palangos dekanato Eucharistinis kongresas

Gegužės 13–14 d. Palangoje vyko Palangos dekanato Eucharistinis kongresas. Jis prasidėjo gegužės 13 d. vakare Susitaikinimo pamaldomis ir Švenčiausiojo Sakramento adoracija Palangos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje. Švenčiausiojo Sakramento adoracija truko visą naktį. Paeiliui į ją įsitraukdavo ne tik Palangos parapijos, bet ir Kretingos bei kitų dekanato parapijų bažnytinės organizacijos ir tikintieji.

Gegužės 14 d., šeštadienį, buvo švenčiamas jaunimo šv. Mišios. Jų metu giedojo jungtinis Kretingos ir Palangos parapijų jaunimo choras, o po pamaldų Telšių vyskupijos jaunimo centro direktorius kun. Rimantas Gudlinkis dekanato jaunimui, susirinkusiam į Eucharistinį kongresą, vedė katechezę apie Eucharistiją. Po jos prasidėjo iškilminga suma, kurią kartu su Telšių vyskupu Jonu Boruta SJ koncelebravo dvidešimt kunigų. Per pamokslą ganytojas akcentavo Eucharistijos svarbą krikščionių tikėjimui ir gyvenimui, ragino susirinkusiuosius uoliai dalyvauti vyskupijos Eucharistiniame kongrese, kuris vyks liepos 23–24 d. Švėkšnoje. Po sumos, giedant dekanato parapijų jungtiniam chorui, Palangos miesto gatvėmis ėjo iškilminga eucharistinė procesija.

Po to kongreso dalyviai rinkosi prie parapijos namų, kur vyko kongreso dalyvių suneštinės vaišės – agapė. Grojo ir dainavo Palangos dainų ir šokių ansamblis „Bočiai“.

-tv-

Pašaukimų diena Marijampolėje

Gegužės 21 d. Marijampolėje, Jaunimo ir Šeimos centrų patalpose, Vilkaviškio regiono seserų vienuolių koordinacinė taryba kartu su šiomis institucijomis surengė Vilkaviškio vyskupijos Pašaukimų dieną „Aš gyvenimo prasmės ilgai ieškojau“. Renginyje dalyvavo per 30 jaunuolių ir merginų, svarstančių, kokį gyvenimo kelią pasirinkti. Drauge su susirinkusiais iš įvairių Vilkaviškio vyskupijos vietų – Alytaus, Igliaukos, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Sasnavos, Šakių – buvo ir būrelis jaunimo iš Klaipėdos.

Jaunuoliai ir merginos atidžiai klausėsi įvairių pašaukimų žmonių liudijimų, kaip Dievas keitė jų gyvenimus, padėjo surasti savąjį kelią, kokiomis aplinkybėmis jie išgirdo Viešpaties balsą, kviečiantį jį sekti. Šia patirtimi dalijosi sutuoktiniai Lina ir Romualdas Braukylai, kunigas Gintaras Urbštas, sesuo Asta Venskauskaitė ACJ. Tarp pasakojimų skambėjo nuotaikingos giesmės.

Jaunimas išgirdo ir „seno izraelito“, kurio vaidmenį atliko kun. Jonas Cikana, liudijimą. Jis prisipažino, kad būdamas turtingas ir įstatymų besilaikantis jaunuolis nesiryžo atsiliepti į Jėzaus kvietimą viską parduoti, turtą išdalyti vargšams ir sekti jį, tačiau Jėzaus žvilgsnio pamiršti neįstengė ir jau du tūkstančius metų keliauja per pasaulį, visiems pasakodamas savo istoriją bei vildamasis, jog kada nors dar sutiks šį gerąjį Mokytoją ir jame atpažins Mesiją, Viešpatį ir Dievą. „Senas izraelitas“ kvietė jaunuolius, tikinčius, kad Jėzus yra Dievo Sūnus, drąsiai eiti ten, kur jis kviečia. Vėliau atskirose darbo grupelėse renginio dalyviai prisiminė, kur ir kaip jie sutiko Viešpatį, kokį poveikį jų gyvenimui padarė šis susitikimas.

Pašaukimų dienos pabaigoje visi susirinko Šv. arkangelo Mykolo bazilikos Aušros Vartų koplyčioje adoruoti Švenčiausiąjį Sakramentą. Šv. Mišioms vadovavo kun. Gintaras Urbštas.

-lr-

socialinio mokymo įgyvendinimą. Apie tai, kaip dirbama su vaikais bei šeimomis, mintimis dalijosi ses. Daiva Kuzmickaitė MVS. Apie kiekvieno *Caritas* nario asmeninę atsakomybę ir maldos reikšmę kalbėjo kunigas Rolandas Bičkuskas, Jiezno parapijos klebonas. Stovyklos dalyviai bendrai maldai rinkosi Birštono šv. Antano Paduviečio bažnyčioje, taip pat lankėsi Birštono sakraliniame muziejuje, dalyvavo Pozėrijos pavasario vakare. -kvc-

Paroda–seminaras „Krikščionybė 2000“

Gegužės 11 d. Kelmės rajono Užvenčio Šatrijos Raganos vidurinėje mokykloje vyko sakralinių eksponatų paroda–seminaras „Krikščionybė 2000“. Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos sesuo Regina Teresiūtė atvežė dalį savo trisdešimt metų rinktos kolekcijos. Stebino įvairių eksponatų – kryžių, statulėlių, varpų, liturginių reikmenų – gausa. Tikybos kabinetas kelioms dienoms virto jaukiu senelių ir prosenelių tikėjimą liudijančiu muziejumi. Paroda mokykloje buvo organizuojama tikybos ir etikos mokytojos Gražinos Vileikienės iniciatyva. Ses. Regina mielai kiekvienai klasei atskirai pasakojo apie kolekcijos rinkimą, parodos eksponatus, aiškino šiais meno kūriniais išreikštas pagrindines tikėjimo tiesas. Mokiniai džiaugėsi unikalia paroda, jie galėjo patys paliesti eksponuojamus daiktus. Didžiausią džiaugsmą teikė skambinimas įvairių dydžių varpeliais. Parodos apžiūrėti atėję mokytojai stebėjosi eksponatų senumu, liaudies meno išradingumu. Užvenčio klebono Eimučio Marcinkevičiaus dėka parodą aplankė Minupių mokyklos moksleiviai. Pasak tikybos mokytojos Gražinos Vileikienės, nieko panašaus jų mokykloje dar nėra buvę. Nutarta parodą perkelti į kleboniją, kad ja galėtų pasidžiaugti ne tik mokiniai, bet ir kiti parapijiečiai. -irat-

Bažnytinės muzikos festivalis

Gegužės 22 d., per Švenčiausiosios Trejybės iškilmę, Telšių šv. Antano Paduviečio katedroje keletas šimtų Žemaitijos regiono bažnytinių ir profesionalių chorų susirinko į tradicinį kompozitoriaus ir vargonininko Albino Jaseausko bažnytinės muzikos festivalį.

Šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo Telšių vyskupijos Šv. Cecelijos bažnytinės muzikos draugijos vadovas kan. Egidijus Zulcas ir draugijos dva-

sios tėvas kun. Saulius Stumbra. Kanauninkas E. Zulcas įžangos žodyje džiaugėsi atvykusiais giesmininkais ir priminė, jog šis festivalis – tai dovana Telšių miestui, kuris vos už keleto dienų minės savo savivaldos 555-ąsias metines. Per pamokslą kun. S. Stumbra sveikino festivalio dalyvius, dėkojo už begalinį jų darbą ir kvietė giedoti Kūrėjui savo širdimi, savo balsu ir savo gyvenimu. Šv. Mišiose giedojo jungtinis choras, puikiai atlikęs prof. Gedimino Purlio Mišias pritariant varinių pučiamųjų kvintetui ir vargonams. Pasibaigus Mišių aukai, nuaidėjo V. A. Mocarto „Magnificat“ – dovana ir užtariamo giesmė Dievo Motinai Marijai.

Po to gausiai susirinkusiems tikintiesiems koncertavo Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės, Gargždų šv. ark. Mykolo parapijų chorai, Telšių katedros sumos choras, profesionalūs Plungės, Mažeikių, Telšių miestų mišrūs chorai. Šventės pabaigoje kolektyvams buvo įteikti padėkos raštai. -kss-

Jaunimo chorų festivalis Kretingoje

Gegužės 28 d. į Kretingą jau 15 kartą iš visos Lietuvos buvo susirinkę jaunimo chorai, net 41, pagarbinti Dievo Motiną Mariją festivalyje „Sveika, Jūrų Žvaigžde“. Po registracijos jaunimas Kretingos Lurde žiūrėjo religinę misteriją, bendravo su broliais pranciškonais. Vėliau didžiulė procesija – visi 798 festivalio dalyviai – giedodama giesmes pajudėjo bažnyčios link šv. Mišių aukai. Šv. Mišias aukojo Kretingos parapijos klebonas brolis Evaldas Darulis OFM, Telšių vyskupijos šv. Cecilijos draugijos dvasios tėvas kun. Saulius Stumbra ir Žygaičių klebonas Juozas Rudys.

Brolis Evaldas nuoširdžiai džiaugėsi, kad ir šiais metais šis nuostabus festivalis vyksta Kretingoje. Įtaigiu žodžiu prabildamas į jaunuosius giesmininkus, jis ragino juos nebijoti draugauti su Dievu. Kaip liudijo patys choristai, tikėjimas duoda jėgos. Prasidėjus aukos liturgijai, Kretingos parapijos jaunimas atnešė aukas – žvakę, festivalio giesmyną, Šventosios Dvasios simbolį balandį bei duoną su vynu. Po baigiamąjo šv. Mišių palaiminimo Šv. Cecilijos draugijos dvasios tėvas kun. S. Stumbra pakvietė visus ištarti galingą „ačiū“ Dievui, vadovams bei visiems dalyviams, po to kiekvienam kolektyvui įteikė padėkos raštus. Pasibaigus šventajai Mišių aukai, šventoriuje skambėjo

Akademiko St. Šalkauskio premijos įteikimo išskilmės

Gegužės 16 d. Šiauliuose paminėtos filosofo akademiko Stasio Šalkauskio 119-osios gimimo metinės. Šia proga Šiaulių universiteto Baltojoje salėje surengta konferencija. Taip pat buvo iškilmingai įteikta 2005-ųjų metų Stasio Šalkauskio premija. Ši 1991-aisiais Lietuvos kultūros fondo ir Šiaulių miesto savivaldybės įsteigta premija kas dveji metai skiriama už nuopelnus turtinant ir ugdat kultūros, meno, mokslo ir filosofinę mintį, skatinant pilietiškumą ir visuomenės pažangą. Šiais metais premija paskirta filosofui, kultūrologui, pedagogui ir eseistui profesorius Leonidui Donskiui.

Iškilmės prasidėjo St. Šalkauskio vidurinėje mokykloje. Įžanginėje dalyje buvo skaitomos ištraukos iš akademiko Stasio Šalkauskio raštų. Po meninės dalies Lietuvos kultūros fondo pirmininkas Hubertas Smilgys pranešė apie premijos įteikimą. Skirstymo komisijos pirmininkas Vaclovas Vingaras paskelbė premijos laureatą bei įteikė jam medalį. Profesorius Leonidą Donskį auditorijai pristatė Šiaulių universiteto Filosofijos katedros vedėjas Gintautas Mažeikis.

Pats laureatas profesorius Leonidas Donskis teigė, jog St. Šalkauskio asmenybė turėjusi jam begalinę įtaką. Jis vertinąs akademišką ne tik kaip filosofą, bet ir kaip žmogų. „Jis buvo dvasios aristokratas“, – sakė prof. L. Donskis.

Naująjį St. Šalkauskio premijos laureatą pasveikino Šiaulių vyskupas E. Bartulis, Šiaulių meras V. Juškus, kiti apskrities atstovai. Šiltus sveikinimo žodžius tarė ir ankstesni šios premijos laureatai: Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, profesorius V. Sirtautas, prof. V. Rimkus, kun. prof. Arvydas Žygas, skyręs savo kalbą prof. Leonido Donskio asmenybei atskleisti. Komisijos narė Apolonija Nistelienė prisiminė St. Šalkauskį kaip patį skaidriausią kataliką, linkėjo naujam laureatui tapti kraštutiniu idealistu.

Po sveikinimų salėje lankytasi ir melstasi prie St. Šalkauskio kapo. Iškilmės baigėsi katedroje šv. Mišiomis. Jas Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo už visus St. Šalkauskio premijos laureatus. Per pamokslą ganytojas kalbėjo apie akademišką St. Šalkauskį kaip apie tvirto tikėjimo žmogų, kuris gyveno pagal Kristaus žodžius iš Evangelijos: „Jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“. Vyskupo teigimu, St. Šalkauskis troško ugdyti Lietuvoje asmenybes. „Tik stovėdamas ant tvirtų tikėjimo pamatų žmogus yra laisvas ir gali pasitarnauti Lietuvai“, – sakė ganytojas.

-irat-

Prel. St. Jokūbauskio 125-ųjų gimimo metinių minėjimas

Gegužės 27 d. Kaune paminėtas prel. Stanislovo Jokūbauskio 125-ųjų gimimo metinių jubiliejus. Ta proga Kauno miesto savivaldybės salėje įvyko dokumentinio filmo „Neparašytas Judelio dienoraštis“ premjera (rež. S. Beržinis). Filmą sukurtas pagal Judelio Beilio prisiminimus, kuriuose plačiai pasakojama apie tai, kaip prel. St. Jokūbauskis padėjo išgelbėti per dvi dešimtis vaikų iš Vilijampolės žydų geto. Už tai jam 1999 m. suteiktas Pasaulio tautų teisuolio vardas.

18 val. Kauno arkikatedroje bazilikoje šv. Mišių liturgijai už prel. St. Jokūbauskį vadovavo arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius. Po pamaldų pagerbimo ceremonija vyko prie prel. St. Jokūbauskio kapo arkikatedros šventoriuje. Vėliau minėjimas pratęstas Kardinolo V. Sladkevičiaus memorialinio buto svetainėje. Čia prisiminimais apie prelatą dalijęsis jo žemietis kunigas salezietis Krizantas Juknevičius priminė, kad šiemet sukanka lygiai 100 metų, kai būsimasis prelatas buvo iššventintas į kunigus. Apie St. Jokūbauskį kaip nepaprastai išmintingą, inteligentišką bei dva-

singą gimnazijos kapelioną kalbėjo ponas Saulius Lukėnas ir kiti buvę „Aušros“ gimnazijos auklėtiniai. Šiuo metu Chaifoje (Izraelyje) gyvenantis Judelis Beilis dalijosi kaip visada karštais prisiminimais apie tuos tylius, bet tiesiog stebuklingus prelado žygdarbius gelbėjant žydu vaikus.

Arkiv. S. Tamkevičius prisiminė prelatui St. Jokūbauskiui tekusią labai sunkią tarnystę vadovauti Kauno arkivyskupijai ypač sudėtingais II pasaulinio karo pabaigos bei pokario metais. Kauno arkivyskupo metropolito teigimu, St. Jokūbauskis buvęs iš tiesų puikus kunigas, sielovadininkas, pedagogas, tačiau „Viešpats uždėjo jam labai sunkią našta“. Ganytojas prisiminė turbūt patį sunkiausiąjį prelatui epizodą, kai jis, verčiamas okupantų valdžios, paskelbė laišką, kuriuo kvietė partizanus nutraukti ginkluotą pasipriešinimą. Arkivyskupo teigimu, į šį kompromisą prelatas ėjo tikėdamasis išvengti dar sunkesnių tikinčiųjų persekiojimų. Tačiau, kaip vėliau įsitikino, to žiauriajai sovietų valdžiai nepakako. Dėl šio laiško prelatas vėliau labai sielojosi ir atgailavo, o 1947 metais staiga ir neaiškiais aplinkybėmis mirė.

Vakaro metu žydu geto dainas dainavo Violeta Rakauskaitė.

-dch-

Timo Guenard'o viešnagė Vilniuje

Gegužės 20 d. Vilniuje svečiavosi Timas Guenard'as, Lietuvoje labai gerai žinomų ir bene labiausiai skaitomų knygų „Stipriau už neapykantą“ ir „Viltis iš gatvės“ autorius. Jis dalyvavo Lietuvos Respublikos Seime surengtoje konferencijoje apie efektyvią pagalbą narkomanams „Žalos mažinimo politikos alternatyvos“. Svečias akcentavo meilės trūkumo žalą, atkreipė dėmesį į smurtą, kurį patiria jaunimas. Jis pabrėžė, kokia jauniems žmonėms svarbi yra įvairių institucijų ir pačios visuomenės pagalba, supratimas. Konferencijoje pranešimus apie galimos pagalbos būdus narkomanams bei apie šios blogybės prevenciją skaitė ne tik šioje srityje dirbantys mūsų krašto specialistai, bet ir svečiai iš Anglijos, Švedijos.

Gegužės 21 d. visi norintys su Timu Guenard'u susitikti ir jo paskaitos pasiklausyti galėjo Šv. Jono brolių vienuolyne Vilniuje. Svečias sakė, jog sunkias situacijas išgyvenantys žmonės turi norėti keltis iš liūno, bent truputį laukti ateities ir turėti viltį. Be to, narkomanams pravartu matyti ir kitų žmonių kančią, pvz., išiktus depresijos, bulimijos ir pan. Skirtingi žmonės – nevienodos problemos. Visuomenei svarbu priimti tokius žmones, kokie jie yra, mylėti juos labiau, nei jie patys save myli, tada sužeistieji pradės sveikti.

Timas Guenard'as nuolat kviečiamas į mokyklas, kalėjimus, bažnyčias, konferencijas. Jo misija – liudyti savo gyvenimo gatvėje, su alkoholiku tėvu, globėjais, pataisos namuose patirtį ir dvasinį išgijimą, pasakoti apie savo atsivertimą tiems, kurie turi įvairių priklausomybių: kaliniams narkomanams, alkoholikams, asocialiems gyventojams, taip pat visiems, kurie gali bei nori rūpintis minėtų krizių ištiktais ir socialinę atskirtį išgyvenančiais žmonėmis.

Timas Guenard'as gyvena Prancūzijos pietvakariuose, netoli Lurdo, kur kartu su žmona „Dievo Motinos sodyboje“ (La Ferme Notre-Dame) priima narkomanus, alkoholikus, bandžiusius pasitraukti iš gyvenimo, sergančius depresija, agresyvaus elgesio jaunuolius ir kt. Ši sodyba dar vadinama krizių centru, į kurią jaunuolius, norinčius keisti savo elgesį ir gyvenimą, siunčia mokytojai, mokyklų direktoriai, teisėjai, socialiniai darbuotojai ar psichologai.

-sbuž-

šlovinimo giesmės, o pavasarišką karštį padėjo numalšinti geradarių dovanoti ledai. Šventė tuo dar nesibaigė. Visi nuvyko į Palangą, kur giesmininkus pasitkęs Palangos klebonas kan. Algis Genutis tarė jiems sveikinimo žodį ir juos palaimino. Festivalio dalyvių eiseną, garbindama giesmėmis Dievo Motiną, nuo Palangos bažnyčios patraukė prie jūros. Visus maloniai nustebino pasaulio čempiono Jurgio Kairio šventinis pasirodymas, dangaus skliaute akrobatinio skraidymo meistras nupiešė „M“ raidę ir tris kryžius. Pučiant gaiviam jūros vėjui jaunimas giedojo „Sveika, Jūrų Žvaigždė“.

-kss-

Paminėtas L. Truikio 100 metų jubiliejus

Gegužės 26 d. Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) bažnyčioje Kaune paminėtas žymaus dailininko ir scenografo Liudo Truikio 100 metų jubiliejus. Ta proga Kauno miesto simfoninio orkestro (meno vadovas ir dirigentas Pavelas Bermanas) muzikantai atliko J. Naujalio, V. A. Mocarto, E. Grigo kūrinį. Po to švęstoje Eucharistijos liturgijoje melstasi už dailininką bei visos Truikių šeimos mirusiuosius.

Šiuo renginiu taip pat paminėta dail. L. Truikio Šančių bažnyčioje kurtos freskos „Arkangelai“ restauracijos pradžia. Ta proga Šančių seniūnas Arvydas Rymeikis trumpai apžvelgė spalvingą dailininko ir scenografo, dar prieškarį pelniusio pasaulinį pripažinimą, biografiją. Seniūnas atkreipė dėmesį, jog Liudas Truikys nepaprastai daug prisidėjo pripildydamas tiek Kauno, tiek ir visos Lietuvos elitinio meno aruodą. „Todėl džiugu, – sakė seniūnas, – kad šioje bažnyčioje jo tapyta freska „Arkangelai“ įvairių institucijų dėka po restauracijos pradės antrąjį savo gyvenimą“.

Freska bus restauruojama Kultūros vertybių apsaugos departamento, Kauno m. savivaldybės bei Šančių parapijos lėšomis. Šios parapijos klebonas kun. Virginijus Veprauskas dėkojo visiems puoselėjantiems dail. L. Truikio, kurį dvasininkas lygino su M. K. Čiurlioniu, paveldą ir teigė, jog „mes vis dar nepakankamai suvokiame šio ypatingos vertės kultūrinio palikimo bei tinkamai neįvertiname paties Liudo Truikio“. Restauravimo darbai truks iki šių metų lapkričio mėnesio, o kita pavasarį vėl bus pratęsti ir užbaigti iki 2006 m. rudens. Darbus atliks UAB „Restauravimo projektai“.

-dch-

Keliais žodžiais

Panevėžys. Gegužės 13 d. Panevėžyje, kaip ir daugumoje Lietuvos mokyklų, 2254 įvairių Panevėžio miesto vidurinių mokyklų abiturientai šventė paskutinio skambučio šventę. Panevėžio katedroje šv. Mišias ta proga gausiai susirinkusiems K. Paltaroko mokyklos moksleiviams ir jų tėvams aukėjo ir tam skirtą pamokslą pasakė Panevėžio vysk. Jonas Kauneckas. Drašindamas abiturientus, jis kvietė ne tik būti vertus senelių palikimo, bet ir pratęsti šią gerumo bei teisingumo estafetę. Paskutinio skambučio šventės dieną kun. Tomas Skrudupis lankėsi kun. A. Lipniūno vidurinėje mokykloje, o kan. Bronius Antanaitis – „Saulėtekio“ ir Karkos mokyklose. Penktadienį šv. Mišias ta proga kan. Br. Antanaitis aukėjo gausiai susirinkusiems „Saulėtekio“ mokyklos moksleiviams ir tėvams. -kad-

Kaunas. Gegužės 13–15 d. Kauno arkivyskupijos jaunimo centre seminarą „Mes atvykome su Juo susitikti ir Jį pagarbinti“ vasaros stovyklų vadovams vedė kun. Kęstutis Kėvalas, Ramunė Gecaitė ir savanoriai jaunimo vadovai. Seminaro metu aptarti vasaros stovyklų organizaciniai klausimai. -jp-

Vištytis. Gegužės 14-ąją Tarptautinės šeimos dienos proga Vištyčio Švč. Trejybės bažnyčioje parapijos klebonas Linas Dūkšta aukėjo šv. Mišias už šeimą. Per pamokslą klebonas linkėjo joms ieškoti sąlyčio taškų, kurie pasitarnautų šeimose ugdant dorines vertybes, tikėjimą, tarpusavio supratimą. Šv. Mišiose giedojo miestelio etnografinis ansamblis „Šilojai“. Ši data prisiminta Vištyčio Petro Kriaučiūno vidurinės mokyklos šokių ir muzikos mokytojos Janinos Vasaitienės iniciatyva. Po šv. Mišių tėvai, seneliai, miestelio gyventojai buvo pakviesti į šventę „Mano šeimos albumas“. Kultūros namuose turiningą programą parodė moksleiviai. -bn-

Vabalninkas. Gegužės 14 d. Vabalninkas šventė 450 metų jubiliejų. Šv. Mišias ta proga aukėjo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Per pamokslą ganytojas pabrėžė lietuvių stiprų iš tikėjimo kylantį teisingumo jausmą. „Šveicarija garsėja savo kalnais, Norvegija – fiordais, o Lietuva – žmonių gerumu ir aštrių teisingumo pajautimu. Lietuvis negali susitaikyti su neteisybe. Jis sukyla prieš įvairaus plauko neteisingumą ir skriaudėjus. Tą demonstruoja gausūs ir įvairaus pobūdžio lietuvių sukilimai: XIX a.

Pirmoji Komunija – su vienodais drabužiais

Gegužės 15 d., per Sekmines, Vilkaviškio katedroje 34 vaikai priėmė pirmąją Komunią. Pirmosios Komunijos šventė taip pat švęsta tris kitus sekmadenius per 9 ir 12 val. šv. Mišias. Ją šiemet, panašiai kaip pernai, priėmė apie 180 parapijos vaikų.

Rudenį mažieji, pradėdami gilintis į tikėjimo tiesas, bažnyčioje vyresniesiems bendruomenės nariams įdavė iš popieriaus pasidarytas gėles, ant kurių užrašė savo vardus. Tai buvo prašymas melstis už juos, besiruošiančius atsakingam momentui.

Prieš sumos šv. Mišias, lydimi tėvų ir senelių bei juos mokiusios tikybos mokytojos Salomėjos Dailydienės, vaikai iš parapijos salės atėjo prie jiems atvertų katedros pagrindinių durų. Juos ant laiptų pasitiko dekanas prelatas Vytautas Gustaitis, pašventino žvakes ir įsivedė į vidų. Šv. Mišias aukojęs parapijos svečias, buvęs ilgametis jos klebonas, vyskupas Juozas Preikšas tardamas padėkos žodį priminė, jog daugelis šių vaikučių tėvų buvo pakrikštyti arba pirmąją Komunią priėmė iš jo rankų. Ganytojas džiaugėsi matydamas naująją kartą ir vylėsi jos šviesia, dora, laiminga ateitimi.

Vilkaviškio dekanato prelatas V. Gustaičio rūpesčiu visi šiemet pirmąją Komunią priimančios vaikai – mergaitės ir berniukai – pirmą kartą vilkėjo vienodai – baltomis albomis, kurios panašios į šv. Mišių patarnautojų albas. Taip rengtis buvo nuspręsta po ilgesnių svarstymų su tėvais. Įvertinta tai, kad ne kiekviena šeima turi finansinių galimybių šiai progai išpuošti vaiką, kaip kad paskutiniu metu buvo mėginama daryti. Už palyginti nedidelę kainą pasiūdinti kuklūs drabužiai tarsi išryškino vaikystės tyrumą ir švelnumą. Dekanas pakvietė vaikus visą savaitę, vilkint šiais drabužiais, dalyvauti katedroje vakarais rengiamose gegužinėse pamaldose. Po to pirmosios Komunijos drabužiai bus perduoti kitiems bendraamžiams ir taps parapijos nuosavybe.

Pirmosios Komunijos šventės rengiamos ir kitose parapijose. Tokius pat drabužius įsigijo ir Vištyčio parapija.

-bn-

Mirė kunigas Stanislovas Linda (1940–2005)

Gegužės 22 d. po sunkios ligos Kauno torakalinės chirurgijos klinikose mirė Kaišiadorių vyskupijos kunigas Stanislovas Linda, Šešuolių parapijos klebonas ir Zibalų parapijos administratorius.

Kunigas Stanislovas Linda gimė 1940 m. sausio 19 d. valstiečių šeimoje, Spilgių kaime, Pakruojo rajone, Klovainių parapijoje. Mokėsi Daglienu ir Pasvalio mokyklose. 1972 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją, kurią baigęs 1977 m. gegužės 22 d. Kauno arkikatedroje buvo iššventintas kunigu.

Vikaravo Žiežmarių ir Molėtų parapijose. Nuo 1979 m. ėjo klebono pareigas Punios, Perlojos, Saldutiškio, Kuktiškių, Gegužinės, Palomenės, Zibalų ir Šešuolių parapijose. Gegužės 26 d. kun. Stanislovas Linda, jo artimiesiems pageidaujant, palaidotas Pušalote.

-Kš-

prieš carizmo priespaudą, XX a. – prieš komunizmą“, – sakė vyskupas.

Vilkaviškis. Gegužės 15-ąją Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos batalionas (dislokuotas Marijampolėje) Vilkaviškyje pirmą kartą surengė partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną. Programa prasidėjo Vilkaviškio katedroje šv. Mišiomis, kurias aukojo kariuomenės kapelionas kpt. Edvardas Baniulis. Šventė tęsėsi miesto centre, Jono Basanavičiaus aikštėje.

-bn-

Vilnius. Gegužės 16 d. Šv. Kryžiaus namuose Vilniuje visiems norintiems buvo surengtas susitikimas su psichologais artimojo mirties tema. Susitikime dalyvavo ir savo išvalgomis apie netikėtą artimojo mirtį ir išgyvenamus emocinius bei dvasinius sunkumus dalijosi psichologės Irena Žiedienė ir Jelena Trofimova. Daugelį žmonių labai prislegia ne tik netikėta artimojo žmogaus mirtis. Daug kas išgyvena liūdesį, depresiją, nerimą, viena tvę netgi ir tada, kai miršta ilgesnį laiką sunkiai sirgęs artimas žmogus. Liūdesys, nostalgija yra įprasti ir neįvengiami jausmai netekus artimo žmogaus. Tačiau jie neturi užgožti gyvenimo. Paprastai po metų tokie jausmai virsta šviesiu prisiminimu. Netekus artimojo, esminė pagalba žmogui yra tikėjimo gyvas išgyvenimas, bendruomenė ir konkreti veikla, įsipareigojimas kitų labui, prasmės paieška. Netikėta, o kartais netgi ir nestaigi artimojo mirtis daugeliui žmonių būna didelis išbandymas, kuriam reikia pasiruošti.

-sbuž-

Trakai. Gegužės 20–22 d. Trakų parapijos namuose Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro darbuotojų pastangomis buvo surengtas neseniai susitūkusių porų savaitgalis. Susitikimus, paskaitėles, pasidalijimus jaunoms šeimoms parengė Algirdas ir Justa Petroniai bei gydytojas Gintautas Vaitoška. Jaunos šeimos galėjo išgirsti liudijimų, sukaupti žinių ir skirti laiko tarpusavio santykių tobulinimui, brandesnės šeimos kūrimui. Kalbėta apie sutuoktinių meilės pobūdį, atvirumą vienas kitam. Susitikimuose svarstyti įvairių konfliktų sprendimo būdai ir galimybės jų išvengti. Daugelis jaunų šeimų pageidavo daugiau tokių susitikimų, kad galėtų lengviau spręsti iškiliančias problemas, sunkumus, ir taip šeima tvirtėtų, saugesnėje aplinkoje augintų savo vaikus.

-sbuž-

EVANGELIJOS ADRESATAI

14 eilinis sekmadienis (A)

Zch 9, 9–10; Rom 8, 9.11–13; Mt 11, 25–30

Ką tik girdėtuose Jėzaus žodžiuose randame itin svarbius jo Evangelijos akcentus. Štai pirmasis sakiny: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie“. Žodis „Tėvas“ tarsi aidas pasikartoja per visą Evangeliją. Antai jo išmokytos maldos pirmieji žodžiai yra: „Tėve mūsų“. Jėzus nuolat kviečia pasitikėti dangiškuoju Tėvu: „Įsiziūrėkite į padangių sparnuočius: nei jie sėja, nei pjauna, nei į kluonus krauna, o jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina“. Jėzus moko, kad Tėvas atlaidus tiems, kurie moka atleisti savo kaltininkams. „Jeigu jūs atleisite žmonėms jų nusižengimus, tai ir jūsų dangiškasis Tėvas atleis jums“. Mūsų gerieji darbai turi būti atliekami ne dėl žmonių, bet dėl dangiškojo Tėvo: „Pasninkaudamas pasitėpk galvą ir nusi-prausk veidą, kad ne žmonėms rodytumeis pasninkaujas, bet savo Tėvui, kuris yra slaptoje. Ir tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins“. Visus kviesdamas į tobulumą, Kristus nurodo mums dangiškąjį Tėvą: „Taigi būkite tokie tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas“. Jis yra kūrinių pradžia ir tikslas. Kristus mus suvedė į ypatingą pažintį su dangiškuoju Tėvu. Visas mūsų religingumas turi prasidėti žodžiais „Tėve mūsų“.

Antroji svarbi mintis, plaukianti iš Kristaus žodžių, reikalaujanti mūsų dėmesio – tai ypatingas Dievo palankumas silpniesiems – mažutėliams. „Aš šlovinu tave, Tėve, <...> kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams“. Išmintingieji ir gudrieji yra tie, kurie pasitiki savimi, savo išmintimi, savo talentais, o į kitus žiūri iš aukšto. Tai pirmiausia fariziejai ir Rašto žinovai. Jie geriau už kitus išmano Raštus ir įstatymus; tik jų širdys toli nuo Dievo. Jie didžiuojasi savo išmanymu, bet jų vidus yra tuščias. Tačiau Kristaus dėmesys skirtas ne išmintingiesiems, o mažutėliams. Pavartykime Evangeliją. Nesunku įsitikinti, kad Kristus labiau rūpinasi vargdieniais, negu savimi patenkintais fariziejais ir Rašto žinovais. Kam gi pirmiems buvo apreikštas įsikūnijimo slėpinys? Tai pie-menėliai, kuriems angelas kalbėjo: „Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai“ (Lk 2, 10). Savo programinį Kalno pamokslą Kristus pradeda palaiminimu vargdieniams: „Palaiminti dvasingieji vargdieniai: jų yra dangaus karalystė“. Ir šiandien girdime su kokia meile Kristus kreipiasi į vargdienius: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti; aš jus atgaivinsiu“. Pradėjęs viešąjį gyvenimą, Kristus renkasi talkininkus. Kas jie? Tai paprasti žvejai, sau duoną pelnantys nelengvu darbu. Kai apaštalai svajojo apie aukštas vietas Dievo karalystėje, Jėzus jiems priminė: „Jei kas norėtų tapti didžiausias iš jūsų, tebūnie jūsų tarnas“ (Mt 20, 26). Būdamas šventykloje Jėzus pastebėjo vargšę našlę, kuri įmetė į aukų dėžutę mažą pinigėlį, ir aukštai įvertino jos auką.

Paklauskime šv. Pauliaus, kuris atvirai išpažįsta Dievo palankumą vargšams: „Tik pažvelkite broliai, kas gi jūs, pašauktieji, esate? Žmonių akimis žiūrint, nedaug tarp jūsų tėra išmintingų, nedaug galingų, nedaug kilmingų. Bet Dievas pasirinko, kas pasauliui silpna, kad sugėdintų išminčius. Ir tai, kas pasaulio akimis – žemos kilmės, kas paniekinta, ko nėra, Dievas pasirinko, kad niekais paverstų tai, kas laikoma kažin kuo, – kad joks žmogus negalėtų didžiūotis prieš Dievą“ (1 Kor 1, 26–29).

Paskutiniai šio sekmadienio Evangelijoje ištarti Kristaus žodžiai mums sunkiausiai suprantami: „Imkite ant savo pečių mano jungą“. Kas yra tas Kristaus jungas, kurį ragina nešti Jėzus? Tai kryžius. Kiekvienas turime savo kryžių. Ir vargdieniai, ir mažieji, ir išmintingieji, ir gudrieji – visi nešame gyvenimo kryžių. Dažnai mums atrodo, kad yra žmonių, gimusių po laiminga žvaigžde: jie ir turtingi, ir gražūs, ir mokyti. Rodos, jie nepatiria jokių kančių. Bet jų tariamai laimingas gyvenimas dažnai slepia didelį dvasinį skurdą. Labai dažnai jie tampa savo geismų vergai. Vieni skęsta svaigaluose, kiti nuodijasi kvaišalais, dar kiti patenka į aukso vergiją. Kadaiše šv. Jokūbas rašė: „Geidžiate ir neturite? Tuomet žudote. Pavydite ir negalite pasiekti? Tuomet kovojate ir kariaujate“. Kryžiai, kurie kyla iš aistrų, godumo, neapykantos, yra sunkesni už tuos, kuriuos patiria dvasingieji vargdieniai, nepirrišę savo širdies prie turto.

Laimingas žmogus, kuris įžvelgia kryžiaus prasmę! Ar nebūna taip, kad Dievas siųsdamas kryžių mus apvalo, pakylėja. Ar nebūna taip, kad kančių valandos mums duoda daugiau nei ištisi metai nesėkmingų pastangų? Kas suskaičiuos ir tinkamai įvertins tuos kryžius, kurie tampa žmonių atsivertimo pradžia? Ne veltui šv. Paulius didžiuojasi patirtais kentėjimais: „Aš nieku nesigirsiu, nebent mūsų Viešpaties Jėzaus kryžiumi, dėl kurio pasaulis man nukryžiuotas ir aš – pasauliui“ (Gal 6, 14).

Kalbėdami apie kryžių ir kančių mes negalime užmiršti, kad kančia nėra Kristaus sekėjo tikslas. Juk Kristus kalbėjo: „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apsieiti jo turėtų“ (Jn 10, 10). Dievas, kurį skelbia Jėzus, nenori mūsų kraujo ar kančios. Jis trokšta pilnutinio mūsų žmogiškosios būties išsiskleidimo. Kristaus sekimas nereiškia, kad mes privalome ieškoti kančios. Sekti Kristų kančioje reiškia pakelti savo kryžių, kaip Kristus pakėlė savąjį. Kristus užtikrina, kad jam ypač artimi tie, kurie kantriai neša savo kryžių. Jie gali tikėtis ypatingos paguodos: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti; aš jus atgaivinsiu“. Šiandien matome, kad Jėzaus kvietimą išgirsta ne turtingieji, išmintingieji ar galingieji. Jie kuria savo gerovę be Dievo. Prie Jėzaus glaudžiasi vargdieniai, laimėdami jo palaimą.

Parengė V. S.

DIEVO ŽODŽIO SĖKLA

15 eilinis sekmadienis (A)
Iz 55, 10–11; Rom 8, 18–23; Mt 13, 1–23

Šiandien girdėtą vaizdingą Viešpaties palyginimą komentuoja pats Išganytojas. Pasėlys prie kelio – tai sėkla, kuri krinta šalia kelio ant kietos, sumintos žemės, pasilieka žemės paviršiuje ir tampa lengvas grobis paukščiams. Tai žodis, kuris nepasiekia žmogaus sielos gelmių, ir piktasis lengvai jį išplėšia iš širdies. Kalnuotame Galilėjos krašte po dirvožemiu slūgso vos menko žemės sluoksnio padengtos uolos. Patekęs ant tokios požeminės uolos pasėlys sudygsta, bet tuoj pat nuvysta, nes šaknys atsiremia į uolą. Pasak Kristaus, „tai tasai, kuris, girdėdamas žodį, tuojau su džiaugsmu jį priima. Tačiau <...> ištikus kokiais negandais ar persekiojimui dėl žodžio, jis greit atkrinta“.

Pasėlys tarp erškėčių – tai tas, kuris klauso žodžio, bet šio pasaulio rūpesčiai ir turto apgaulė nustelbia žodį, ir jis lieka nevaisingas. Erškėčiai Palestinoje ypač paplitę. Senojo Testamento knygoje minima net 20 erškėčių rūšių. Sėkla, patekusi tarp erškėčių, sudygsta, bet erškėčiai ją nustelbia. „Pasėlys tarp erškėčių – tai tas, kuris klauso žodžio, bet šio pasaulio rūpesčiai ir turto apgaulė nustelbia žodį, ir jis lieka nevaisingas“. Tik gerai įdirbta, prižiūrėta dirva duoda gausų derlių.

Šios dienos Evangelija mus skatina susitelkti prie Dievo žodžio. Jau Mozė Pakartoto Įstatymo knygoje primena Dievo žodžio svarbą: „Atmink <...>, kad žmogus yra gyvas ne viena duona, bet kiekvienu žodžiu, išėinančiu iš Dievo burnos“ (Ist 8, 3). Šiuo posakiu ir Viešpats užčiaupė gundytojui burną, kai šis tyruose norėjo sugundyti išalkusį Jėzų. Ar ne tą patį byloja Jėzaus priekaištas Marijos seseriai: „Morta, Morta, tu rūpiniesi ir sielojiesi daugeliu dalykų, o reikia tik vieno. Marija išsirinko geriausiąją dalį, kuri nebus iš jos atimta“ (Lk 10, 41–42). Dievo žodis Marijai svarbiau už viską.

Šiandien Evangelija Dievo žodį lygina su pasėlio grūdu. Derlių duoda tik tas grūdas, kuris krinta į paruoštą dirvą. Gera žemė – tai žmogus, kurio netenkina vien tik duona ir žaidimai, kuris ilgisi ir tiesos, ir grožio, kuris ieško gyvenimo prasmės. Bažnyčia, turinti amžių patirtį, labai įsakmiai reikalauja sekmadieniais ir šventėmis dalyvauti šv. Mišių liturgijoje. Tai tradicija, besitęsianti nuo pat pirmųjų krikščionybės amžių, kai tikintieji „ištvėringai laikėsi apaštalų mokslo ir bendravimo, duonos laužymo ir maldų“ (*Apd 2, 42*). „Duonos laužymas“ – taip tada buvo vadinama Mišių auka – buvo ne tik dalijimasis Eucharistine duona, bet ir Dievo žodžiu. Savo antruoju įsakymu Bažnyčia įpareigoja kiekvieną šventadienį dalyvauti Eucharistinėje aukoje, kurioje ypač svarbią vietą turi Dievo žodis. Tebūna mūsų krikščioniškojo gyvenimo taisyklė – nė vieno sekmadienio be šventųjų Mišių ir Dievo žodžio! Šv. Paulius kreipiasi į romiečius: „Kaipgi žmonės šauksis to, kurio neįtikėjo?! Kaipgi jie įtikės tą, apie kurį negirdėjo?! Kaip išgirs be skelbėjo?!“ (*Rom 10, 14*). Kurgi kitur sutiksime Dievo įgaliotą žodžio skelbėją, jeigu ne bažnyčioje?

Teologija moko, kad Dievas nepaprastai vertina žmogaus laisvę. Pasak Augustino, Dievas galėjo žmogų sukurti be jo, bet jį išgelbėti be jo negali. Tai reiškia, kad žmogus pats turi panorėti būti amžinojo gyvenimo dalyvis. Pats žmogus savo pastangomis turi parodyti, ko jis gyvenime siekia. Kai motina pastebi, kad kūdikis nori vaikščioti, ji ima jį už rankos ir veda. Tačiau pajutusi jo tvirtą žingsnį tam tikru momentu jį paleidžia, kad pamėgintų žengti pats vienas. Kūdikis, krykšdamas iš džiaugsmo, žengia savo pirmuosius žingsnius. Dievas, gerbdamas žmogaus laisvę, laukia, kad žmogus pats žengtų keletą žingsnių, kad parodytų savo norą su Dievu bendrauti. Dievas viską padarė, kad mus išgelbėtų, bet ar mes žengiame savuosius žingsnius, ar atsiliepiame į Dievo kvietimą į draugystę? Supraskime, kad Dievas mums be galo maloningas. Jis suteikė ne tik biologinę gyvybę, bet ir apdovanojo dieviškomis galiomis – protu ir laisva valia, kurių dėka galime su Dievu palaikyti asmeniškų santykius. Dievas atvėrė mums dieviškųjų malonių šaltinius. Jis paliko mums Dievo žodį, kuris mus moko ir drąsina, stiprina ir guodžia.

Ką manyti apie tai, kad daug tikinčiųjų Dievo žodžio nevertina? Jie sau galvoja: juk bažnyčioje girdime ne Dievo žodį, o kunigo. Jis tiek kartų mums girdėtas, net nusibodęs. Nuodėmė, atgaila, malda, mirtis, amžinybė... Ak, iš tiesų ne visada Dievo žodis glosto mūsų sąžinę. Bet ar esame tikri, kad pakankamai apie tai mąstome. Vyskupas Paulius Kepleris sekmadieniais lankydavo savo vyskupijos parapijas ir būtinai išklausedavo parapijos klebono pamokslą. Kai vykupo paklausdavo, kodėl jis pats, garsėjantis iškalba, domisi kaimo klebonų pamokslais, jis atsakydavo, kad Šventoji Dvasia geba prabilti ir paprasčiausio kunigo lūpomis.

Šv. Paulius savo mokinį Timotiejų ragina: „Aš karštai prašau dėl Dievo <...> skelbk žodį, veik laiku ir ne laiku, bark, drausk, ragink su didžiu kantrumu ir kaip išmanydamas. Ateis toks laikas, kai žmonės nebepakės sveiko mokslo <...> nukreips ausis nuo tiesos, o atvers pasakoms“ (*2 Tim 4, 2*). Labai rimtai atsakykim sau, ar kartais ne labiau vertinam pasakas už autentišką Dievo žodį?

Tenebūna mūsų širdys kietos kaip uola, tenenustelbia mums Dievo žodžio pasaulio erškėčiai. Šv. Augustinas savo pamokslą apie Dievo žodžio sėklą užbaigia šiuo paraginiu: „Kol nevēlu, pasikeiskite, išpurenkite dirvą, išrinkite akmenis, išravėkite erškėčius. Nebūkite kaip išdžiūvusi žemė, kurioje meilė negali suleisti šaknų. Jūsų rūpesčiai dėl duonos ir pramogų tenenustelbia gero pasėlio, kurį mūsų rankos sėja jumyse. Nors Viešpats yra sėjėjas, bet mes esame jo tarnai. Tad būkite gera dirva!“

Parengė V. S.

Kardinolas JOSEPH RATZINGER

Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektas

Fatimos žinios teologiniai komentarai

Šie komentarai buvo paskelbti 2000 m. birželio 26 d., prieš tai paskelbus Fatimos trečiosios paslapties tekstą. Straipsnyje ne tik teologiškai aiškinama Fatimos žinia, bet ir apibūdinama viešojo ir privačiojo apreiškimo perskyra, nusakoma pastarojo reikšmė bei ypatybės.

Tas, kas atidžiai skaito Fatimos vadinamosios trečiosios „paslapties“ tekstą, kuris čia Šventojo Tėvo nurodymu pirmąkart skelbiamas, po visų ankstesnių spekuliacijų veikiausiai bus nuviltas ar nustebintas. Jokių didelių paslapčių neatskleista; uždanga, dengianti ateitį, nepraskleista. Regime praėjusio amžiaus kankinių Bažnyčios santrauką sunkiai iššifruojamų simbolių kalba. Ar būtent tai krikščionijai norėjo perteikti Viešpaties Motina žmonijai didžiųjų klausimų bei negandų laikotarpiu? O galbūt tai vaikų, užaugusių gilaus maldingumo aplinkoje, bet kartu sukrėstų jų meto grėsmingų audrų, vidinio pasaulio atspindžiai? Kaip suprasti regėjimą, ką apie jį manyti?

Viešasis apreiškimas ir privatieji apreiškimai – jų teologinė vieta

Prieš imantis aiškinimo, kurio pagrindinės kryptys pateiktos kardinolo Sodano kalboje, pasakytoje šių metų gegužės 13 d. Šventojo Tėvo Fatimoje celebruoto Eucharistijos šventimo pabaigoje, būtina keliais bendrais bruožais paaiškinti, į kurią tikėjimo gyvenimo vietą, Bažnyčios mokymo akimis, įrikiuoti tokie reiškiniai kaip Fatimos. Bažnyčios mokymas skiria „viešąjį apreiškimą“ ir „privačiuosius apreiškimus“. Abeji skiriasi net tik laipsniu, bet ir iš esmės. Sąvoka „viešasis apreiškimas“ žymimas visai žmonijai skirtas Dievo apreiškiamasis veikimas, užfiksuotas Biblijoje, susidedančioje iš dviejų dalių – Senojo ir Naujojo Testamento. „Apreiškimu“ jis vadinamas todėl, kad Dievas per tai leido pažinti save žmonėms žingsnis po žingsnio iki tos ribos, kai pats tapo žmogumi, kad per žmogumi tapusį Sūnų Jėzų Kristų visą pasaulį prie savęs patrauktų ir su savimi suvienytų. Tad tai yra ne intelektualiniai pranešimai, bet gyvenimo procesas, kuriuo Dievas artinasi prie žmonių; šiame procese, žinoma, taip pat tampa regimi intelektualinės plotmės ir Dievo slėpinio suvokimo dalykai. Procesas nukreiptas į visą žmogų, taigi ir į intelektą, tačiau ne tik tai į jį. Kadangi Dievas yra vienas, istorija, kurią jis plėtoja su žmonija, irgi yra viena vienintelė, galiojanti visiems laikams ir atbaigta Jėzaus Kristaus gyvenimu, mirtimi ir prisikėlimu. Kristuje Dievas pasakė, būtent apie save, viską, ir todėl apreiškimas užbaigiamas Kristaus slėpinio išpavidalinimu Naujajame Testamente. Siekiant išskirti aikštėn apreiškimo galutinumą ir užbaigtumą, Katalikų Bažnyčios katekizme cituojamas vienas šventojo

Fatimos trečiosios paslapties tekstas

„J. M. J.

Trečioji paslapties, atskleistos 1917 m. liepos 13 d. Cova da Iria – Fatimoje, dalis

Rašau iš klusnumo Tau, mano Dieve, kuris liepi man tai daryti per Ekscelenciją Leirijos vyskupą, taip pat per Tavo ir mano Švenčiausiąją Motiną.

Po tų dviejų dalių, kurias jau paaiškinau, Dievo Motinos kairėje ir kiek aukščiau pamatėme Angelą su liepsnojančiu kalaviju kairėje rankoje; kalavijas kibirkščiavo, skleidė liepsnas, kurios, atrodė, uždegs pasaulį. Tačiau liepsnos užgesdavo susilietusios su spindesiu, sklidusiu į jį iš Dievo Motinos dešinėsios rankos. Dešinė ranka rodydamas į žemę Angelas garsiai šaukė: „Atgaila, atgaila, atgaila!“ Neapsakomoje šviesoje, kuri yra Dievas, regėjome: „Panašiai kaip veidrodyje, kai pro jį eina žmonės“, baltai apsirengęs Vyskupas, „turėjome nuojautą, jog tai buvo Šventasis Tėvas“. Kiti Vyskupai, Kunigai, vienuoliai ir vienuolės ėjo į statų kalną, ant kurio buvo kryžius iš netašytų rąstų, tarsi iš kamščiamedžio su žieve; prieš pasiekdamas tą vietą Šventasis Tėvas perėjo per didelį pusiau sugriautą miestą, pusiau drebėdamas, klumpančiu žingsniu, slegiamas skausmo ir liūdesio, jis meldėsi už pakeliui sutiktų lavonų sielas; pasiekęs kalno viršūnę, jis suklupo didžiojo Kryžiaus papėdėje ir buvo užmuštas kareivių, šaudžiusių kulkomis ir strėlėmis; taip pat ten vienas po kito mirė kiti Vyskupai, Kunigai, vienuoliai ir vienuolės, įvairūs pasauliečiai, skirtingų klasių ir visuomeninės padėties vyrai ir moterys. Iš abiejų kryžmos pusių buvo du Angelai, abu rankose turėjo krikščioniškus indus, į kuriuos rinko Kankinių kraują ir laistė artėjančias prie Dievo sielas

Tuy –3-1-1944”

Kryžiaus Jono tekstas: „Nuo to laiko, kai jis mums atidavė savo Sūnų, kuris yra jo Žodis, Dievas nebeturi daugiau ko mums pasakyti. <...> nes ką jis anksčiau buvo sakęs pranašams dalimis, dabar jis pasakė viską iš karto, atiduodamas mums viską, savo Sūnų. Todėl tas, kuris dabar dar norėtų jį klausinėti arba trokštų iš jo vizijų ar apreiškimų, ne tik elgtųsi kvailai, bet ir tiesiog įžeistų Dievą, nes nekreiptų akių vien į Kristų, o ieškotų ko nors kito arba kokių nors naujųjų“ (KBK 65, Carm. 2, 22).

Tai, kad visoms tautos skirtas vienatinis Dievo apreiškimas užsibaigė su Kristumi ir jo paliudijimu Naujojo Testamento knygoje, Bažnyčia sieja su nepakartojamu šventosios istorijos įvykiu ir šį įvykį laiduojančiu bei aiškinančiu Biblijos žodžiu, tačiau tai nereiškia, kad Bažnyčia dabar gali žvelgti tik tai į praeitį ir dėl to būtų pasmerkta bergždžiam kartojimui.

Katalikų Bažnyčios katekizme apie tai taip sakoma: „nors apreiškimas užbaigtas, jo turinys nėra iki galo iškeltas aikštėn; krikščioniškasis tikėjimas amžių tėkmėje turi laipsniškai suvokti visą jo reikšmę“ (66). Abu aspektai, siejimas su vienkartiškumu ir vis tobulesnis supratimas, labai gražiai aiškinami Viešpaties atsisveikinimo kalbose, kur iškeliaujantis Kristus sako savo mokiniams: „Dar daugel turėčiau jums kalbėti, bet dabar jūs negalite pakelti. Kai ateis toji Tiesos Dvasia, ji ves jus į tiesos pilnatvę. Ji nekalbės iš savęs <...>. Ji pašlovins mane, nes ims iš to, kas mano, ir jums tai paskelbs“ (Jn 16, 12–14).

Viena vertus, Dvasia veda ir leidžia pažinti tai, ką pakelti anksčiau nebuvo prielaidų, – tai niekad neužsibaigiančios krikščioniškojo tikėjimo platybės bei gilmės. Kita vertus, taip vesti reiškia „imti“ iš paties Jėzaus Kristaus lobio, kurio neišmatuojama giluma per tą vedimą atsiskleidžia. Katekizme šiuo atžvilgiu cituojami popiežiaus Grigaliaus Didžiojo žodžiai: „Dieviškieji žodžiai auga kartu su juos skaitančiuoju“ (KBK 94, Šv. Grigalius Didysis, *In Ez 1, 7, 80*). Vatikano II Susirinkimas nurodo tris pagrindinius būdus, kuriais Šventoji Dvasia veda Bažnyčioje ir „auga žodis“: tai vyksta per tikinčiųjų kontempliaciją bei gilinimąsi, per giluminį suvokimą, kylantį iš dvasinės patirties, ir per mokymą tų, „kurie kartu su paveldėta vyskupyste yra gavę tikrą tiesos charizmą“ (*Dei Verbum*, 8).

Štai šioje vietoje bus galima tinkamai įrikiuoti „privачiojo apreiškimo“ sąvoką, susijusią su visais regėjimais bei apreiškimais, išnyrančiais užbaigus Naująjį Testamentą, taigi ši sąvoka yra kategorija, prie kurios turime priskirti Fatimos žinią. Iš pradžių paklauskime, kas apie tai sakoma Katalikų Bažnyčios katekizme: „Amžių tėkmėje būta vadinamųjų 'privачiojų apreiškimų', keli iš jų buvo pripažinti bažnytinės valdžios. <...> Jie nėra skirti galutiniam Kristaus apreiškimui 'pagerinti' <...>, bet turi padėti jį pilnatviškiau išgyventi tam tikroje istorijos epochoje“ (67). Paaiškėja du dalykai:

1. Privачiojų apreiškimų autoritetingumas esmingai skiriasi nuo vieno viešojo apreiškimo: šis reikalauja tikėjimo, nes jame žmogiškais žodžiais bei tarpininkaujant gyvai Bažnyčios bendruomenei mums kalba pats Dievas. Tikėjimas į Dievą ir jo žodį skiriasi nuo visokio žmogiškojo tikėjimo, pasitikėjimo, manymo. Tikrumas, kad kalba Dievas, man laiduoja, jog sutinku pačią tiesą, ir kartu teikia tikrumą, kurio negali pasitaikyti jokia kita žmogiškojo pažinimo forma. Tai tikrumas, ant kurio stovintys savo gyvenimą ir kuriuo kliaujuosi mirdamas.

2. Privatusis apreiškimas padeda tokiam tikėjimui ir kaip tikėtinas pasirodo kaip tik per tai, kad mane kreipia į šį vieną viešąjį apreiškimą. Kardinolas Prosperas Lambertini, vėlesnysis popiežius Benediktas XIV, savo klasikiniam, maža to, norma tapusiam traktate apie skelbimus palaimintaisiais bei šventaisiais kalba taip: „Katalikų tikėjimas neprivalo ir net negali pritarti tokiems pripažintiems privatesiems apreiškimams. Tokie ap-

reiškimai veikiau reikalauja žmogiškojo tikėjimo pritarimo vadovaujantis protingumo taisyklėmis, kurios mums juos pateikia kaip tikėtinus ir įtikėtinus“. Flamanų teologas E. Dhanis, iškilus šio dalyko žinovas, apibendrinamas konstatuoja, kad bažnytinis privачiojo apreiškimo aprobavimas apima tris elementus: atitinkamoje žinioje nėra nieko, kas prieštarautų tikėjimui ir dorovei; leidžiama ją skelbti; tikintiesiems leista protingai jam pritarti (E. Dhanis. *Sguardo su Fatima e bilancio di una discussione: La Civiltà cattolica* 104 [1953], II, 392–406, ypač 397). Tokia žinia gali vertingai pagelbėti geriau suprasti ir išgyventi Evangeliją atitinkamą valandą; todėl jos nederėtų nerūpestingai nustumti į šalį. Ta pagalba yra siūloma, tad ja naudotis nėra privalu.

Todėl privачiojo apreiškimo tiesos ir vertės matas yra jo kreipimas į patį Kristų. Jei privatusis apreiškimas veda mus nuo jo tolyn, jei susavarankiškėja ar net dedasi esąs kitokia ir geresnė tvarka, svarbesnis už Evangeliją, tai jis tikrai nekyla iš Šventosios Dvasios, kuri kreipia mus į Evangeliją, o ne nuo jos. Tuo neneigiama, jog privatusis apreiškimas teikia naujų akcentų, duoda pradžia naujoms maldingumo formoms ar pagilina bei išplečia senąsias. Tačiau apskritai svarbiausia tai, kad jis palaikytų tikėjimą, viltį ir meilę – tą trejetą, kuris visiems yra nekinčiamas išganymo kelias. Galime pridurti, kad privatesiems apreiškimams dažnai pirmiausia kyla iš liaudiškojo pamaldumo ir daro jam grįžtamąjį poveikį, suteikia naujų impulsų bei atveria naujas formas. Kartais jie paveikia ir pačią liturgiją, kaip liudija Kristaus Kūno ir Kraujo bei Jėzaus Širdies šventės. Tam tikru požiūriu liturgijos ir liaudiškojo pamaldumo santykis atspindi apreiškimo ir privачiojų apreiškimų santykį: liturgija yra matas, ji yra Evangelijos tiesiogiai palaikoma visos Bažnyčios gyvenimo išraiška. Liaudiškasis pamaldumas reiškia, kad tikėjimas leidžia šaknis paskirti tautų širdyje ir yra įvedamas į kasdienybės pasaulį. Liaudiškasis pamaldumas yra pirmutinis ir pamatinis tikėjimo „įkultūrinimo“ būdas: jis visada privalo laikytis liturgijos bei ja vadovautis, bet kartu ją praturtina širdies nuostata.

Šitaip nuo veikiau negatyvaus ribų nužymėjimo, kuris buvo būtinas pirmiausia, jau pereiname prie pozityvaus privачiojų apreiškimų apibūdinimo: kur juos galima tinkamai įrikiuoti remiantis Šventuoju Raštu? Kokiai teologinei kategorijai jie priklauso? Mano akimis, kelrodis yra seniausias mums išlikęs Pauliaus laiškas, matyt, apskritai seniausias Naujojo Testamento tekstas, Pirmasis laiškas tesalonikiečiams. Apaštalas ten sako: „Negesinkite Dvasios! Neniekinkite pranašavimų! Visa ištirkite ir, kas gera, palaikykite!“ (5, 19–21).

Visais laikais Bažnyčioje būta pranašavimo charizmos, ji turi būti iširta, bet neniekintina. Sykiu turime turėti galvoje, kad pranašavimas Biblijos prasme reiškia ne aiškiaregystę, bet Dievo valios dabarčiai aiškinimą, taip pat parodantį teisingą kelią į ateitį. Aiškiaregis atsiliepia į proto, trokštančio nutraukti ateitį dengiantį šydą, smalsumą; pranašas grumiasi su valios bei mąstymo

aklumu ir atskleidžia Dievo valią dabarčiai kaip reikalavimą ir kelio rodyklę. Būsimųjų dalykų numatymas čia antraeilis.

Esminis yra vieno viešojo apreiškimo sudabartinimas, kurio dėka jis pasidaro man svarbus: pranašavimo žodis yra paraginimas ar paguodimas arba ir viena, ir kita kartu. Todėl pranašavimo charizmą galima susieti su „laiko ženklų“ kategorija, kurią aikštėn iškėlė Vatikano II Susirinkimas: „Jūs mokate išaiškinti, ką reiškia žemės ir dangaus išvaizda, tai kodėl gi neišaiškinate šio laiko ženklų?“ (Lk 12, 56) [Red. – liet. katalikiškajame ir ekumeniniame leidime: „kodėl gi neišaiškinate laiko prasmės“]. Šiame Jėzaus pasakyme „laiko ženklai“ yra jo paties kelias, jis pats. Aiškinti laiko ženklus tikėjimo šviesoje reiškia kiekviename laike atpažinti Kristaus buvimą. Bažnyčios pripažintuose privačiuosiuose apreiškimuose – taip pat Fatimos – svarbiausia yra padėti mums suprasti laiko ženklus bei tinkamai į juos atsiliepti tikėjimu.

Antropologinė privačiųjų apreiškimų struktūra

Šiais apmąstymais nustatę privačiųjų apreiškimų teologinę vietą, prieš imdamiesi Fatimos žinios aiškinimo, dar pamėginsime glaustai išryškinti jų antropologinį (psichologinį) poveikį. Teologinė antropologija šiame kontekste skiria tris suvokimo, arba „regėjimo“, rūšis: regėjimą juslėmis, tai yra išorinį fizinį suvokimą, vidinį suvokimą ir dvasinį regėjimą (*visio sensibilis – imaginativa – intellectualis*). Akivaizdu, kad Lurdo, Fatimos ir pan. regėjimai nėra įprastinis išorinis juslinis regėjimas: matomi vaizdai ir pavidalai nėra išorinėje erdvėje, kaip, pavyzdžiui, ten yra medis ar namas. Tas visiškai akivaizdu, pavyzdžiui, pragaro regėjimo ar ir trečiojoje paslapyje pavaizduotos vizijos atžvilgiu, tą nesunku parodyti ir kitų vizijų atžvilgiu, juolab kad ne visi dalyvaujantys matė veidus, o tik „regėtojai“. Lygiai taip aišku, kad čia nėra ir bevaizdis intelektualinis „regėjimas“, būdingas aukštosios mistikos pakopoms. Tad kalbama apie vidurinę kategoriją, vidinį suvokimą, kuris regėtojui įgyja tokią būties raiškos galią, kad jam tai prilygsta pasirodymui, suvokiamam išorinėmis juslėmis.

Vidinis regėjimas nereiškia, jog tai – fantazija, subjektyvios vaizduotės išraiška. Priešingai, tai reiškia, kad siekla paveikiama realios, nors ir antjuslinės, tikrovės impulso ir atveriamą to, kas nejusliška, kas neprieinama juslėms, matymui, – regėjimui „vidinėmis juslėmis“. Sielą paliečia tikri „objektai“, nors ir nepriklausantys mūsų įprastam juslių pasauliui. Tam reikia vidinio širdies budrumo, kurio dažniausia nebūna spaudžiant galinagai išorinei tikrovei ir vaizdams bei mintims, kurių kupina yra siela. Žmogus išvedamas iš to, kas vien išoriška, ir jį paliečia gilesni tikrovės matmenys, jie pasidaro jam regimi. Galbūt tai net paaiškina, kodėl būtent vaikai daugiausia būna tokių pasirodymų recipientai: jų siela mažiau užstatyta, jų vidinio suvokimo geba mažiau pažeista. „Iš vaikų ir kūdikių lūpų parengi sau gyrių“, – tokiais psalmės žodžiais (Ps 8, 3) atsako Jėzus

į aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų, laikusių vaikų „Osana“ šauksmus nederamais, kritiką (Mt 21, 16).

Sakėme, jog „vidinis regėjimas“ – ne fantazija, bet tikras ir autentiškas suvokimo būdas. Tačiau jis yra ir ribotas. Jau išoriniame regėjime visuomet dalyvauja subjektyvus veiksnys: niekada nematome gryno objekto, jis mus pasiekia tik per juslių, atliekančių interpretacinio vertimo procesą, filtrą. Vidinio regėjimo atveju tai yra dar akivaizdžiau, pirmiausia tada, kai tikrovė, kaip tokia, peržengia mūsų horizontą. Subjektas, regintysis, čia įtraukiamas dar labiau. Jis regi naudodamasis savo galimybėmis, jam prieinamais atvaizdavimo ir pažinimo būdais. Vidiniam regėjimui daug labiau negu išoriniam būdingas interpretacinis vertimo procesas, todėl subjektas iš esmės daug labiau prisideda prie įvaizdinimo to, kas rodosi. Vaizdas jam gali rasti tik pagal jo matus ir galimybes. Todėl tokie regėjimai niekada nėra gryna anapusbės „nuotrauka“, bet visada būna paženklinta suvokiančiojo subjekto galimybių bei ribotumų.

Tą rodo visi didieji šventųjų regėjimai; tas pat pasakytina ir apie Fatimos vaikų regėjimus. Jų aprašyti vaizdai jokiū būdu nėra vien jų fantazijos išraiška, jie yra tikro aukštesnio ir vidinio suvokimo vaisius, tačiau netraktuoti taip, tarsi akimirksniui nuo anapusbės būtų nutrauktas šydas ir dangus būtų pasirodęs grynai toks, koks yra savaime, kokį viliamės kada nors pamatyti galutinai susivieniję su Dievu. Priešingai, vaizdai, taip sakant, sudaryti iš postūmio, kuris ateina iš viršaus, ir esamų suvokiančiojo subjekto, tai yra vaikų, galimybių. Todėl vaizdinė šių regėjimų kalba yra simbolinė. Kardinolas Sodano apie tai sako taip: „... nevaizduoja fotografijos prasme būsimųjų įvykių smulkmenų, bet tame pačiame fone sutankindami sutraukia faktus, kurių seka bei trukmė laike neapibrėžiama“.

Šis laikų ir vietų sutraukimas į vieną vienintelį vaizdą yra būdingas tokių regėjimų bruožas. Juos dažniausia galima tinkamai iššifruoti tik retrospektyviai. Nebūtinai kiekvienas vaizdinis elementas turi turėti konkrečią istorinę prasmę. Regėjimas svarbus kaip visuma, ir detalės aiškintinos remiantis vaizdo visybe. Tai, kas yra vaizdo centras, galiausiai atsiskleidžia iš to, kas apskritai yra krikščioniškosios „pranašystės“ centras: centras yra ten, kur regėjimas virsta kvietimu ir veda Dievo valios link.

Bandymas paaiškinti Fatimos „paslaptį“

Pirmosios dvi Fatimos paslapties dalys literatūroje jau aptartos taip išsamiai, kad čia jų dar kartą nereikia aiškinti. Vieną baisią akimirką vaikai išgyveno pragaro regėjimą. Jie matė krintančias „vargšų nusidėjėlių sielas“. Ir dabar jiems sakoma, kodėl tas akimirksnis buvo duotas: *per salvare* – išgelbėjimo keliui parodyti. Į galvą ateina žodžiai iš Pirmojo Petro laiško: „žinotės gausią savo tikėjimo siekinį – sielų išganymą“ (1, 9). Kaip kelias į tai nurodomas – žmonės iš anglosaksiškosios ir vokiškosios kultūrinės erdvės stebinantis – pamaldumas Skaisčiausiajai Marijos širdžiai.

Paaikškinimui čia turėtų užtekti glaustos pastabos. „Širdis“ Biblijos kalboje reiškia žmogiškosios egzistencijos centrą – proto, valios, jausmų ir juslių santalka, kur asmuo atranda savo vienybę bei vidinę kryptį. „Tyra širdis“, pasak *Mt 5, 8*, – tai širdis, kuri, remdamasi Dievu, yra visiškai atradusi savo vienybę ir todėl „regi“ Dievą. Todėl *devozione* (pamaldumas) Skaisčiausiajai Marijos širdžiai yra artinimasis prie tokios širdies laikysenos, kur *fiat* – teesie tavo valia – tampa visos egzistencijos formavimo centru. Tiems, kurie norėtų prikišti, jog tarp mūsų ir Kristaus nederėtų įterpti žmogaus, primintina, jog Paulius savo bendruomenėms nebijo sakyti: būkite mano sekėjai (*1 Kor 4, 16; Fil 3, 17; 1 Tes 1, 6; 2 Tes 3, 7, 9*). Iš apaštalo pavyzdžio jie gali konkrečiai pamatyti, ką reiškia sekti Kristumi. O iš ko visais laikais to galime geriau pasimokyti, jei ne iš Viešpaties Motinos?

Taip galiausiai prieiname prie Fatimos paslapties trečiosios dalies, kuri čia pirmąkart skelbiama nesutrum-pinta. Kaip aiškėja iš pateiktų dokumentų, aiškinimas, kurį kardinolas pasiūlė savo gegužės 13 d. kalboje, pirma buvo pateiktas asmeniškai Liucijai. Sesuo Liucija iš pradžių atkreipė dėmesį, kad jai buvo dovanotas regėjimas, o ne jo aiškinimas. Aiškinti pridera ne regėtojui, bet Bažnyčiai. Tačiau perskaičiusi tekstą pasakė, jog toks aiškinimas atitinka tai, ką ji patyrė, ir ji savo ruožtu šią interpretaciją pripažįsta kaip teisingą. Tad toliau tegali būti pamėginta ši aiškinimą pagrįsti bei pagilinti vadovaujantis jau išplėtotais kriterijais.

Pirmosios ir antrosios paslapties atraminiai žodžiai buvo „*salvare le anime*“ (gelbėti sielas), o šios paslapties atraminis žodis yra tris kartus pasikartojantis sūksnis: „*Penitenzia, Penitenzia, Penitenzia*“ (Atgaila, Atgaila, Atgaila)! Mums primenama Evangelijos pradžia: „Atgailaukite ir tikėkite Evangelija“ (plg. *Mk 1, 15*). Suprasti laiko ženklus reiškia suvokti atgailos – atsivertimo – tikėjimo neatidėliotinumą. Tai teisingas atsakas į istorinį akimirksnį, supamą didžiulių pavojų, perteikiamų tolesniais vaizdais. Čia norėčiau įterpti savo asmeninį prisiminimą: viename pokalbyje sesuo Liucija man pasakė, jog jai darosi vis aiškiau, kad visų pasirodymų tikslas labiau buvęs mokyti tikėjimo, vilties ir meilės – visa kita tik į tai vedę.

Pažvelgime įdėmiau į atskirus vaizdus. Angelas su liepsnų kalaviju Dievo Motinos kairėje primena panašius slaptojo apreiškimo vaizdus. Jis žymi grasinimą teismu pasauliui. Kad jis gali sudegti liepsnojančioje jūroje, šandien jokia būdu nebėra vien fantazija: pats žmogus savo išradimais pasigamino liepsnų kalaviją. Tada regėjime pasirodo griovimo galiai priešinga jėga – viena vertus, Dievo Motinos spindesys, kita vertus, tartum iš jo sklindantis atgailauti raginantis balsas. Taip įtraukiamas žmogaus laisvės momentas: ateitis jokia būdu nėra nekintamai determinuota, ir vaikų matytas vaizdas nėra iš anksto nufilmuoti ateities dalykai, kurių nėra nebeįmanoma pakeisti. Apskritai visas regėjimas skirtas tiktai apeliuoti į laisvę ir ją pakreipti teigiama linkme. Regėjimo

tikslas nėra parodyti filmą apie nekintamai užfiksuotą ateitį. Jo tikslas kaip tik priešingas – mobilizuoti jėgas keitimuisi į gera. Todėl fatalistiniai paslapties aiškinimai, kai, pavyzdžiui, teigiama, jog 1981 m. gegužės 13 d. pasikėsintojas buvęs Apvaizdos valdomas dieviškojo plano įrankis ir todėl negalėjęs laisvai veikti, arba kitokios panašios idėjos, yra visiškai klaidingi. Regėjime veikiau kalbama apie pavojus ir išėjimo kelią.

Tolesni teksto sakiniai dar kartą labai išryškina regėjimo simboliškumą: Dievas lieka neišmatuojama ir visą mūsų matymą pranokstanti šviesa. Žmonės atrodo lyg veidrodyje. Šio čia vaizdingai pateikto vidinio regėjimo ribotumo niekad neturime išleisti iš akių. Ateitį regime tik „lyg veidrodyje, miglotu pavidalu“ (*1 Kor 13, 12*). Dabar pažvelgime į kitus paslapties tekste aptinkamus vaizdus. Vyksmo vieta nusakoma trimis simboliais: status kalnas, pusiau sugriuvęs didelis miestas ir galiausiai galingas kryžius iš netašyto medžio. Kalnas ir miestas simbolizuoja žmogiškosios istorijos vietas: istoriją kaip varginantį kopimą į viršų, istoriją kaip žmogiškojo statydinimo ir bendro gyvenimo vietą, kartu kaip sugriovimų, kai žmogus sunaikina savo paties kūrinį, vietą. Miestas gali būti bendrystės ir pažangos, bet kartu ir grėsmės bei didžiausio pavojaus vieta. Ant kalno stovi kryžius – istorijos tikslas bei orientacinis taškas. Kryžius perkeičia sugriovimą į išgelbėjimą; jis stovi kaip istorijos vargų ir pažado jai ženklas.

Tada pasirodo žmogiškieji asmenys: baltai apsirengęs vyskupas („nujautėme, kad tai buvo popiežius“), kiti vyskupai, kunigai, vienuoliai ir galiausiai visų klasių bei luomų vyrai ir moterys. Popiežius aiškiai eina pirma kitų, virpėdamas ir kentėdamas dėl visų jį supančių baisumų. Ne tik miesto namai iš dalies virtę griuvėsiais – kelias jį veda pro nužudytųjų lavonus. Bažnyčios kelias tokiu būdu vaizduojamas kaip Kryžiaus kelias, kaip kelias smurto, griovimo ir persekiojimo laikotarpiu. Šiame vaizde galima išžiūrėti viso šimtmečio istoriją. Kaip žemės vietos buvo aprėptos dviem kalno ir miesto vaizdais ir yra nukreiptos į kryžių, taip sutraukti ir laikai: regėjime galime atpažinti praėjusį šimtmetį kaip kankinių, Bažnyčios kančių ir persekiojimų šimtmetį, kaip pasaulinių ir daugybės vietinių karų, kurių buvo kupina visa antra amžiaus pusė ir kurie davė pradžią naujoms žiaurumo formoms, šimtmetį. Šio regėjimo „veidrodyje“ matome pro mus praeinančius kelių dešimtmečių tikėjimo liudytojus. Čia derėtų pacituoti sakinį iš laiško, kurį sesuo Liucija 1982 m. gegužės 12 d. adresavo Šventajam Tėvui: „Trečioji paslapties dalis susijusi su Dievo Motinos žodžiais: „Jeigu ne, tai ji [Rusija] paskleis savo klaidas po visą pasaulį ir sukels karus bei Bažnyčios persekiojimus. Gerieji bus kankinami, Šventasis Tėvas turės daug kentėti, bus sunaikintos įvairios tautos“.

Ištiso šimtmečio Kryžiaus kelyje popiežiaus figūrai tenka ypatingas vaidmuo. Jo sunkiame kopime į kalną neabejotinai galime išžvelgti apibendrintą paveikslą kelių popiežių, kurie, pradėdant Pijumi X ir baigiant dabarti-

niu popiežiumi, kartu nešė šimtmečio kančias, per jas stengdamiesi žengti prie kryžiaus vedančiu keliu. Regėjime kankinių kelyje nužudomas ir popiežius. Ar turėjo Šventasis Tėvas, kai jam po 1981 m. gegužės 13 d. pasikėsimo buvo pateiktas trečiosios paslapties tekstas, išžiūrėti jame savo paties likimą? Jis buvo arti mirties ir pats paaiškino savo išsigelbėjimą šiais žodžiais: „...kulka jos trajektorija vedė motiniška ranka ir su mirtimi besigalynėjantį popiežių sulaikė ant mirties slenkščio“ (1994 m. gegužės 13 d.). Tai, kad „*mano materna*“ (motiniška ranka) nukreipė kulka kita kryptimi, tik dar kartą parodo, jog nėra likimo, kurio nebūtų galima pakeisti, kad tikėjimas ir malda yra galios, galinčios įsikišti į istoriją, ir kad galiausiai malda stipresnė negu šoviniai, tikėjimas galingesnis už divizijas.

Paslapties pabaiga primena vaizdus, kuriuos Liucija galėjo matyti pamaldžiose knygose ir kurių turinys kyla iš ankstyvųjų tikėjimo išvalgų. Tai guodžiantis vaizdas, juo kraujo ir ašarų istorijoje norima parodyti, jog veikia Dievo gydomoji galia. Angelai po kryžiaus skersiniu renka kankinių kraują ir šlaksto juo pas Dievą keliaujančias sielas. Kristaus ir kankinių kraujas čia aprėpiama vienu vaizdu: kankinių kraujas teka iš kryžiaus skersinio. Jų kankinystė susijusi su Kristaus kančia ir yra tapusi su šia kančia viena. Jie dėl Kristaus kūno papildė tai, ko dar trūksta Kristaus vargams (plg. *Kol 1, 24*). Jų gyvenimas yra virtęs pačia Eucharistija, išengęs į mirusio kviečio grūdo slėpinį ir dalyvauja jo vaisingume. Kankinių kraujas, pasak Tertulijono, yra krikščioniškosios egzistencijos sėklos. Kaip Bažnyčia kilo iš Kristaus mirties, iš jo perverto šono, lygiai taip tolesniam Bažnyčios gyvenimui vaisinga ir kankinių mirtis. Tad iš pradžių toks slegiantis trečiosios paslapties regėjimas baigiasi vilties vaizdu: nė viena kančia nėra bergždžia, ir būtent kenčianti Bažnyčia, kankinių Bažnyčia, tampa kelrodžiu Dievo ieškantiems žmonėms. Geros Dievo rankose atsiduria ne tik Lozorius, sulaukęs didelės paguodos bei slėpingai vaizduojantis Kristų, kuris panoro tapti vargšu Lozoriumi dėl mūsų: iš liudytojų kančios sklinda valanti bei atnaujinanti jėga, nes ta kančia sudabartina paties Kristaus kančią bei dabarčiai perteikia jos gydomąjį poveikį.

Taip prisiartinome prie paskutinio klausimo: ką Fatimos paslaptis galėtų reikšti visa (kaip trijų dalių visuma)? Ką ji mums sako? Pirmiausia kartu su kardinolu Sodano turime pabrėžti, kad „...įvykiai, su kuriais susijusi trečioji Fatimos paslapties dalis, dabar, regis, jau priklauso praeičiai...“

Pavieniai vaizduojami įvykiai dabar jau priklauso praeičiai. Tas, kas laukė jaudinančių apokaliptinių apreiškimų apie pasaulio pabaigą arba tolesnę istorijos eigą, bus nuviltas. Fatima nepatenkina tokio mūsų smalsumo, lygiai kaip krikščioniškasis tikėjimas nesiekia ir negali duoti peno mūsų smalsumui. Tai, kas išlieka, jau pamatėme mūsų svarstymų apie paslapties tekstą pačioje pradžioje – akinimą praktikuoti malda kaip „sielų gelbėjimo“ būdą ir ta pačia dvasia dėmesio atkreipimą į atgailą bei atsivertimą.

Baigdamas dar norėčiau paminėti pagrįstai išgarsėjusį esminį paslapties pasakymą: „Mano Skaisčiausioji Širdis nugalės“. Ką tai reiškia? Dievui atsivėrusi, žvelgimo į Dievą dėka tyra tapusi širdis yra stipresnė už bet kuriuos šautuvus ir ginklus. Marijos „*fiat*“, jos širdies žodis, pakeitė pasaulio istoriją, nes įleido į šį pasaulį Gelbėtoją – nes šio „*taip*“ erdvėje Dievas galėjo pasidaryti žmogumi ir dabar tokiu lieka amžinai. Blogis pasaulyje galingas, tą nuolatos matome bei patiriame; jis galingas, nes mūsų laisvė vis leidžiasi nustumia nuo Dievo. Tačiau nuo tada, kai pats Dievas turi žmogišką širdį ir dėl to mūsų laisvė pasisuko gėrio, Dievo, link, laisvei rinktis blogį paskutinis žodis nebepriklauso. Nuo tada galioja: „Pasaulyje jūsų spauda laukia, bet jūs būkite drąsūs: aš nugalėjau pasaulį“ (*Jn 16, 33*). Šiuo pažadu kliautis mus kviečia Fatimos žinia.

Kardinolas Herranzas: antrąkart susituokę katalikai tam tikromis sąlygomis gali būti prileisti prie sakramentų

(KAP) Pasak Popiežiškosios įstatymų tekstų aiškinimo tarybos prezidento kardinolo Juliano Herranzas, išsiskyre ir antrąkart susituokę katalikai tam tikromis sąlygomis gali būti prileisti prie sakramentų. Laiške Italijos katalikų mėnraščiu „*Trenta Giorni*“ kardinolas Herranzas rašo, jog antrąkart susituokę išsiskyrusieji išlieka Bažnyčios nariai visa apimtimi. Tai, ar jie galėtų priimti Komuniją, priklauso nuo to, ar tai jų aplinkoje būtų palaikyta papiktinimu, ir nuo to, ar jie gyvena nuodėmės būklėje. Komunijos priėmimo sąlyga, pasak kardinolo, yra tai, kad suinteresuotieji asmenys negyventų sunkios nuodėmės būklėje. Kardinolas Herranzas atkreipia dėmesį į 2000 m. liepos 7 d. paskelbtą Vatikano dokumentą, kuriame pabrėžiama, kad antrąkart susituokę išsiskyrusieji nėra sunkioje nuodėmės būklėje, jei savo naujoje santuokoje gyvena susilaikydami nuo lytinių santykių. Tada juos galima prileisti prie Komunijos, tačiau šiuo atveju būtina rūpintis, kad neliktų papiktinimo.

Popiežius ragina tikinčiuosius dalyvauti Devintinių procesijose

(KAP) Popiežius Benediktas XVI per gegužės 25 d. bendrąją audienciją paragino tikinčiuosius dalyvauti tradicinėse Devintinių procesijose, per tai viešai išpažįstant Eucharistijoje esantį Jėzų. Aiškindamas Šventąjį Raštą, popiežius akino krikščionis nuosekliai gyvensenai, primindamas, jog liturgija ir gyvenimas susiję. Benediktas XVI akcentavo, kad tai, ką tikintieji švenčia per Mišias, jie turi realizuoti savo gyvenime.

„Europos idėja turi būti permąstyta“

(KAP) Pasak Europos vyskupų konferencijų tarybos (CCEE) generalinio sekretoriaus mons. Aldo Giordano, prancūzų „ne“ Europos Sąjungos konstitucijos sutarčiai bu-

vo „kultūrinis ir politinis šokas, kurį dar reikia suvirškinti“. Interviu Vatikano radijui Giordano sakė, jog tai dabar „iššūkis visai Europai“. CCEE generalinis sekretorius priminė, jog neigiamai balsavę žmonės vadovavosi „vienas kitam visiškai prieštaraujančiais argumentais“: „Vieni sutartyje įžiūrėjo grėsmę prancūziškajam *laicite*, kiti sutartyje nerado giluminės sąsajos su tai, kas jiems vertinga, pavyzdžiui, su krikščionybės šaknimis“. Giordano taip pat pabrėžė, kad neigiamą prancūzų referendumo baigtį nemaža dalimi lėmė ir ekonominė krizė Europoje. Rezultatas, pasak Giordano, verčia iš naujo permąstyti Europos idėją. Būtina išsiaiškinti, „kurlink norime eiti“, taip pat „turinio pripildyti tas vertybes, kurios šiuo metu yra šiek tiek tuščios“. Pasak Italijos vyskupų konferencijos pirmininko kardinolo Camillo Ruini, konstitucijos sutartis parodė, jog ES valstybių ir pačios Sąjungos konkrečią politiką kamuoja „du pamatiniai trūkumai“: „Trūksta Europos krikščioniškųjų šaknų suvokimo, taigi kartu ir autentiškojo humanizmo, kurį įgyvendinti yra žemyno užduotis, suvokimo. Ir trūksta gebėjimo atsiverti ateičiai, o toks atsivėrimas dėl tam tikrų procesų pasaulyje tampa vis būtinesnis ir neišvengiamesnis“.

Popiežius palaiko Italijos vyskupų nuostatą dėl bioetikos įstatymo

(KAP) Gegužės 30 d. įvyko pirmasis popiežiaus Benedikto XVI susitikimas su Italijos vyskupų konferencija. Šventasis Tėvas pritarė vyskupų nuostatai priešintis planuojamam apvaisinimo įstatymo liberalizavimui. Italijos vyskupai laikosi nuostatos boikotuoti planuojamą referendumą dėl apvaisinimo įstatymo. Popiežius ragino Italijos vyskopus angažuoti ginant gyvybę ir santuoka grindžiamą šeimą. Taip pat nedera apleisti pagalbos vargšams, ligoniams, imigrantams ir karo aukoms. Šventasis Tėvas išsamiau nekomentavo Italijos vyskupų taktikos birželio 12–13 d. referendumo klausimu, tačiau pareiškė savo solidarumą „žodžiu ir malda“. Italijos vyskupai paragino tikinčiuosius nedalyvauti referendume, tikėdamiesi, jog jis žlugs dėl nepakankamo dalyvių skaičiaus. Referendumo organizatoriai siekia, kad būtų leidžiama tyrinėti embrionus bei naudotis donorų sėklinėmis ląstelėmis *in vitro* apvaisinimo atvejais. Jie taip pat siekia panaikinti ligšiolinį apribojimą, kuriuo kiekvienam apvaisinimo bandymui leidžiama panaudoti iki trijų embrionų. Siekiama panaikinti ir straipsnį, pagal kurį embrionui pripažįstamos žmogaus teisės. Referendumas būtų laikomas žlugusiu, jei jame dalyvautų mažiau kaip 50 proc. rinkimų teisę turinčių italų. Kalbėdamas Italijos vyskupų konferencijos plenariniame posėdyje popiežius pabrėžė kertinę parapijos vietą Bažnyčios gyvenime bei misijoje. Šventasis Tėvas iškelė parapijų struktūrų ir bažnytinių judėjimų bei bendruomenių „charizminių pajėgų“ bendradarbiavimo svarbą.

Benediktas XVI pabrėžia šeimos svarbą

(KAP) Birželio 4 d. buvo paskelbtas popiežiaus laiškas būsimojo Pasaulinio šeimų susitikimo proga. Jame Šventasis Tėvas pabrėžia, kad šeimos negalima pakeisti jokia kita gyvenimo forma. Benediktas XVI pakartojo savo pirmtako Jono Pauliaus II kvietimą į V Pasaulinį šeimų susitikimą, numatomą 2006 m. liepos mėn. Valensijoje (Ispanijoje). Popiežius Benedikto XVI laiške, adresuotame Popiežiškiosios šeimos tarybos pirmininkui kardinolui Alfonso Lopez Trujillo, pabrėžiama, jog vyro ir moters santuoka sudaro šeimos pamatą ir galioja visam gyvenimui. Tą pačią dieną susitikime su Veronos vyskupijos maldininkais Benediktas XVI taip pat iškelė šeimos reikšmę. Popiežius apgailestavo, kad ir Veronos vyskupijoje, kaip ir kitur, padidėjo skyrybų ir nesantuokinių gyvenimo sąjungų. „Tai aiškus raginimas krikščionims skelbti gyvybės ir šeimos Evangelijos visumą“, – sakė popiežius. Pasak jo, neišardoma santuoka, grindžiama šeima, yra glaudi meilės ir gyvybės bendrystė. Šventasis Tėvas sakė, kad krikščionys sutuoktiniai, nepaisydami šio istorijos laikotarpio sunkumų, savo gyvenimu ir toliau turi būti ištikimos Dievo meilės ženklai.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKCINĖ KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
diak. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2005, „Bažnyčios žinios“